

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ
ของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน

นายธนภุต อึ้งน้อย

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังจาน

โรงเรียนบ้านวังจาน หมู่ 9 ตำบลบ้านโตก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
พระบรมราโชบาย รัชการที่ 10 ด้านการศึกษา	8
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	9
แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (เป้าหมายของการจัดการศึกษา)	11
สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านวังจาน	12
กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	13
กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	15
การศึกษานักเรียนรายกรณี (Cases study)	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
กรอบแนวคิดในการวิจัย	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
แหล่งข้อมูลในการศึกษา	29
กระบวนการดำเนินการวิจัย	30
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนขนาดเล็ก	32
ขั้นตอนที่ 2 ร่างและตรวจสอบรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนที่ 3 นำรูปแบบการดำเนินงานรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กไปทดลองใช้	35
4 ผลการวิจัย	36
ผลการศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก	36
ผลการร่างรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก	41
ผลการตรวจสอบรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก	50
ผลการทดลองรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก	55
ผลการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก	71
5 บทสรุป	73
สรุปผลการวิจัย	73
อภิปรายผลการวิจัย	75
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การเก็บข้อมูล	34
2	ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	36
3	ผลการสังเคราะห์ข้อมูลร่างรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก	43
4	ผลการใช้รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก	59

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	14
2 วิธีดำเนินการวิจัย	30
3 (ร่าง)รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล ของโรงเรียนขนาดเล็ก	47
4 รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน ขนาดเล็กจากการตรวจสอบรูปแบบ	52
5 ประชุมครูทบทวนแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ.2562-2564	56
6 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน พ.ศ. 2562-2564	56
7 แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 (ฉบับปรับปรุง)	57
8 เยี่ยมบ้านนักเรียน	59
9 ทดสอบการอ่าน	59
10 สัมภาษณ์พฤติกรรมนักเรียนรายกรณี จากครูที่ปรึกษาชั้นเรียนที่ผ่านมา	59
11 แบบบันทึกการวิเคราะห์นักเรียนรายบุคคล	60
12 กิจกรรมทำอิฐ	61
13 กิจกรรมผ้ามด्योंม	61
14 กิจกรรมศิลปะ	61
15 กิจกรรมแต่งกลอนญี่ปุ่น ไฮกุ	61
16 กิจกรรมเกษตรอินทรีย์	62
17 กิจกรรมวิชาการ ส่งเสริมความเป็นเลิศ	62
18 กิจกรรมดนตรี	62
19 กิจกรรมบ้านวิทยาศาสตร์น้อย	63
20 กิจกรรมส่งเสริมศิลปะ	63
21 กิจกรรมส่งเสริมกีฬา	63
22 กิจกรรมออมความดี	63

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
23 กิจกรรมวันสำคัญ	63
24 กิจกรรมครูพระสอนธรรมะ	64
25 กิจกรรมครู D.A.R.E.	65
26 กิจกรรมต้านยาเสพติด	66
27 เกียรติบัตรรางวัลระดับสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	69
28 ประชุมสัญจรนิเทศติดตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	70
29 รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน ขนาดเล็ก	52

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องงานวิจัย	การพัฒนาารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มี ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน
ผู้วิจัย	นายธนกฤต อึ้งน้อย
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วุฒิการศึกษา	กศ.ด. การบริหารการศึกษา
สถานที่ติดต่อ	โรงเรียนบ้านวังจาน หมู่ 9 ต.บ้านโตก อ.เมืองเพชรบูรณ์ จ.เพชรบูรณ์ 67000 โทร.095-4530099
ปีที่วิจัย	2562
คำสำคัญ	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลและเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดำเนินการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทดลองใช้รูปแบบในโรงเรียนบ้านวังจาน ปีการศึกษา 2562 นักเรียนจำนวน 57 คน และ รายงานผลการใช้รูปแบบโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษากการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ประกอบด้วย ครูควรมีจิตวิทยาในการทำควมรู้จักนักเรียน โรงเรียนควรมีวิธีการที่หลากหลายในการเก็บข้อมูลนักเรียน และแผนในการส่งเสริมนักเรียนแต่ละคน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียนประกอบด้วย การจัดกลุ่มนักเรียน จำแนกนักเรียนความสามารถพิเศษ และการจำแนกกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เป็นรายกรณี 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมส่งเสริมพัฒนา และการจัดกลุ่มครูที่มีความสามารถพิเศษเพื่อพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไข ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม กิจกรรมป้องกัน และกระบวนการแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอน 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ประกอบด้วย วิธีการและขั้นตอนการดำเนินการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอกแก่ผู้เชี่ยวชาญ

ผลการใช้รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล ร่วมกับการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการแก้ปัญหานักเรียนรายกรณี ของโรงเรียนขนาดเล็ก

ประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไข 5) การส่งต่อนักเรียน โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยยึดหลัก ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมมือ ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบต่อนักเรียนโดย และการศึกษารายกรณี ซึ่งดำเนินการโดยศึกษา บริบทนักเรียน ประกอบด้วย ข้อมูลครอบครัว เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมรอบตัว และ ตัวตนนักเรียน ประกอบด้วย ความสามารถพิเศษ ความชอบ พฤติกรรม และทัศนคติ นักเรียนทุกคนได้รับการคัดกรอง ส่งเสริม ด้านวิชาการ ทักษะอาชีพ และคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนรายกรณี 4 คนได้รับการแก้ไขปัญหา โดยรูปแบบมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล คือ 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น 3) นักเรียนเรียนรู้ อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน 4) นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ 5) ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงใจ ด้วยความเสียสละเอาใจใส่

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 10 ด้านการศึกษา โดยการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน คือ การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม การมีงานทำ – มีอาชีพ และการเป็นพลเมืองที่ดี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11, 2559) และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากร กำหนดการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทย มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดม ออบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสาร ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กำหนดเป้าหมายด้านการศึกษา ดังนี้ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Access) 2) ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ซึ่งการพัฒนานักเรียนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน เพื่อพัฒนานักเรียนทั้งด้านทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ คุณลักษณะที่ดี และการมีเจตคติที่ดีต่อบ้านเมือง จำเป็นต้องดำเนินการผ่านระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งโรงเรียนทุกโรงเรียนมีระบบงานที่ช่วยเหลือนักเรียนทุกคนอย่างเต็มตามศักยภาพโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังผ่านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงกำหนดนโยบายสำคัญในการให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งนักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือ พิทักษ์ปกป้อง ค้ำครองอย่างรอบด้านด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสม ทันการณ์ และได้รับการพัฒนาในทุกมิติเพื่อให้เป็นคนดีมีความสุข และปลอดภัย (กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3, 2561: หน้า 18) อีกทั้งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคม เป็นระบบที่มีกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ (นิตยา คະเนนิล และวาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2559: หน้า 350)

ปัญหาการดำเนินงานตามกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน พบปัญหาดังนี้ กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่าครูมีภาระงานมากทำให้ไม่สามารถดำเนินการรู้จักนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูขาดการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบและการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษ กระบวนการคัดกรองนักเรียน พบปัญหาความน่าเชื่อถือของข้อมูลการวิเคราะห์นักเรียน วิธีการวิเคราะห์นักเรียนไม่หลากหลาย และการใช้ข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไม่มีประสิทธิภาพ กระบวนการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบปัญหา การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่หลากหลาย ครูขาดทักษะด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษา และปัจจัยอื่นๆภายนอกส่งผลต่อความสำเร็จในการแก้ปัญหา นักเรียน เช่น ความร่วมมือของผู้ปกครอง สภาพชุมชน เป็นต้น กระบวนการ ป้องกันและแก้ไข พบปัญหาสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนไม่ไว้นื้อเชื่อใจกันทำให้ไม่สามารถเปิดใจร่วมกันแก้ปัญหา ครูวิทยุคณีน้อยขาดประสบการณ์และความน่าเชื่อถือ อีกทั้งครูมีงานสอนมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนไม่มีกลวิธีที่หลากหลายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด และ กระบวนการส่งต่อนักเรียน พบปัญหา การขาดกระบวนการดำเนินการส่งต่อภายนอกอย่างเป็นระบบ และครูขาดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการส่งต่อนักเรียน (ภูษณิศ คารวพงศ์ และ ไสว พิกขาว, 2556, ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์, 2559)

จากปัญหาข้างต้นจะพบว่า ครู เป็นบุคคลที่สำคัญในทุกขั้นตอนของกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่คือภาระงานที่มาก ครูจะต้องรับผิดชอบงานสอนและงานสนับสนุนการศึกษาอื่นๆ ดังนั้นครูจะไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเองให้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเพียงพอ และการให้ความสำคัญในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิผลเพื่อนักเรียน

ประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือสิ่งที่เป็นผลสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นคุณค่าและประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับ นักเรียน เป็นสำคัญ โดยที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: หน้า 13-14) ระบุถึงคุณค่าของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้ 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น 3) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน 4) นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ) 5) ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงจัง ด้วยความเสียสละ เอาใจใส่ จากที่กล่าวมาจะพบว่าประสิทธิผลของการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดจากครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จะต้องร่วมแรงร่วมใจ กันในการช่วยเหลือนักเรียน

ปัญหาการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านวังจาน ตำบลบ้านโตก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จัดการศึกษาให้แก่นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 57 คนในปีการศึกษา 2562 มีครูจำนวน 5 คน โดยพบปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เพียงพอ เช่น ครูมีความเข้าใจว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมทุนนักเรียนยากจน และการแก้พฤติกรรมนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งในความเป็นจริงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบในการดูแลนักเรียนครอบคลุมหลายด้านทั้งความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรม รวมทั้งสุขภาพ ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับภาระงานของครูผู้สอนซึ่งมีงานสอนและงานอื่นๆจำนวนมากขั้วโหมงทำให้การตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่มากพอ เพราะต้องให้ความสำคัญกับงานอื่นๆอีกหลายงาน ทำให้ไม่มี

การสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล ที่มีคุณภาพ การคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ และการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นกระบวนการ รวมถึงการส่งต่อและรายงานผล (โรงเรียนบ้านวังจาน, 2561) สอดคล้องกับปัญหาจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ทำให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญของการพัฒนานักเรียนโรงเรียนบ้านวังจานไม่เกิดประสิทธิผล

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความสำคัญสำหรับการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่มีความแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรจำนวนจำกัด ดังนั้นการทำงานจึงต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกัน โดยการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสามารถดำเนินการให้เกิดประสิทธิผลต่อนักเรียน โดยที่นักเรียนจะได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหาของแต่ละบุคคล และได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องช่วยกันพัฒนาคุณภาพนักเรียน ด้วยความ เอาใจใส่ โดยดำเนินการผ่านกระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ซึ่งมีหลักการดำเนินงาน คือ การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครูและบุคลากร บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความเชื่อว่า การสอนและการปฏิบัติงานของครู มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และยอมรับหลักการที่ว่า การเรียนรู้ของครู คือการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: หน้า 7) โดยยึดหลักนักเรียนทุกคนนั้นมีความแตกต่างกันโดยธรรมชาติ ดังนั้น เพื่อช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษารายกรณี (Case Study) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับกรณีที่เราต้องการศึกษาและแสดงถึงผลของการเรียนรู้ในกรณีนั้น (Product of learning) โดยสิ่งที่เราต้องการศึกษาจะต้องได้รับการศึกษาอย่างใกล้ชิด มีระบบที่ซับซ้อน (Complexity) มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Dynamic) และภายในระบบนั้นจะประกอบไปด้วยคุณลักษณะเฉพาะตัว (Characteristic) ภาพรวม (Totality) และขอบเขต (Boundaries) (Stake อ้างถึงใน ยาใจ พงษ์บริบูรณ์, 2553: หน้า 42)

จากความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทั่วไป ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ

โรงเรียนบ้านวังจาน และการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการ ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการศึกษารายกรณี (Case study) เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการช่วยเหลือดูแลนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการพัฒนากระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งดำเนินการในโรงเรียนบ้านวังจานเป็นกรณีศึกษา

คำถามการวิจัย

1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ควรเป็นอย่างไร
2. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล ร่วมกับการใช้กระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการแก้ปัญหานักเรียนรายกรณี จะมีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล ร่วมกับการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการแก้ปัญหานักเรียนรายกรณี ของโรงเรียนขนาดเล็ก

ประโยชน์ที่ได้รับ

การวิจัย การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านวังจาน ได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเต็มตามศักยภาพ
2. ครู โรงเรียนบ้านวังจานได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. โรงเรียนบ้านวังจานได้แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านแหล่งข้อมูล คือ กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านวังจาน ตำบลบ้านโตก อำเภอเมือง เพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2562
2. ด้านเนื้อหา คือ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบรายกรณี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง กระบวนการในการช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพของโรงเรียนบ้านวังจาน โดยใช้กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอนตามแนวทางของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไข 5) การส่งต่อนักเรียน โดยผู้วิจัยได้นำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบรายกรณี มาบูรณาการเพื่อให้เกิดประสิทธิผล คือ 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น 3) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน 4) นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ 5) ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงจัง ด้วยความเสียสละ เอาใจใส่

2. กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หมายถึง การเสวนากลุ่มอย่างสร้างสรรค์ของกลุ่มวิชาชีพครูในโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครู เพื่อหาวิธีการส่งเสริม ป้องกัน แก้ไขปัญหานักเรียน โดยใช้หลัก ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมมือ ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบต่อนักเรียน

3. การศึกษานักเรียนรายกรณี (Cases study) หมายถึง การศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคล เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยศึกษา บริบทนักเรียน (Context) ประกอบด้วย ข้อมูลครอบครัว เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมรอบตัว และ ตัวตนนักเรียน (Personal) ประกอบด้วย ความสามารถพิเศษ ความชอบ พฤติกรรม และทัศนคติ

4. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนบ้านวังจวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 มีจำนวนนักเรียน ทั้งหมด 57 คน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล
ปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มี
ประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่
เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. พระบรมราโชบาย รัชการที่ 10 ด้านการศึกษา
2. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
3. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (เป้าหมายการจัดการศึกษา)
4. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านวังจาน
5. กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
6. กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
7. การศึกษานักเรียนรายกรณี (Cases study)
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. พระบรมราโชบาย รัชการที่ 10 ด้านการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 11, 2559) การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน คือ

1. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง
 - 1.1 ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง
 - 1.2 ยึดมั่นในศาสนา
 - 1.3 มั่นคงในสถาบันกษัตริย์
 - 1.4 มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและ ชุมชนของตน
2. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม
 - 2.1 รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด – ชอบ / ชั่ว – ดี
 - 2.2 ปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม
 - 2.3 ปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งชั่ว

2.4 ช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง

3. มุ่งงานทำ – มีอาชีพ

3.1 การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัวหรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชน รักงาน สู้งาน ทำจนงานสำเร็จ

3.2 การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด

3.3 ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มุ่งงานทำ จนสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัว

4. เป็นพลเมืองที่ดี

4.1 การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน

4.2 ครอบครัว – สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสดำเนินการที่เป็นพลเมืองดี

4.3 การเป็นพลเมืองดี คือ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ”

สรุป จากพระราชโองบายทางการศึกษาของ รัชการที่ 10 สามารถจำแนกการพัฒนาให้นักเรียนให้มีสมรรถนะ 2 ส่วนดังนี้ ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) นักเรียน มุ่งงานทำ – มีอาชีพ และด้านเจตพิสัย (Affective Domain) นักเรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง นักเรียนมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม นักเรียนเป็นพลเมืองที่ดี

2. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จากประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82 เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑- ๒๕๘๐) (2561, หน้า 34-43) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสาร ภาษาอังกฤษ และภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง

ตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

1.1) การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว

1.2) การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการ เรียน

การสอนในสถานศึกษา

1.3) การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา

1.4) การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

1.5) การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ

1.6) การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนใน

สังคม

1.7) การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

2. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

2.1) ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย

2.2) ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

2.3) วัยแรงงาน

2.4) ช่วงวัยผู้สูงอายุ

3. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

3.1) การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

3.2) การเปลี่ยนโฉมบทบาท 'ครู' ให้เป็นครูยุคใหม่

3.3) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ ทุกประเภท

3.4) การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4. การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวาง

ตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก

4.1) การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม

4.2) การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

5. การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

5.1) การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา

สภาพแวดล้อมรวมทั้งสื่อ

5.2) การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุน ที่

เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ

5.3) การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถ ในต่างประเทศ ให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ

6. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
 - 6.1) การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ
 - 6.2) การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ
 - 6.3) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี
 - 6.4) การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี
 - 6.5) การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่
7. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
 - 7.1) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย
 - 7.2) การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- 7.3) การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน
- 7.4) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
8. การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ
 - 8.1) การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต
 - 8.2) การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และ

นันทนาการ

- 8.3) การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ
- 8.4) การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของ

อุตสาหกรรมกีฬา

สรุป ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ดังนี้ การส่งเสริมความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม การส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 การส่งเสริมทักษะอาชีพ การพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน การส่งเสริมด้านสุขภาวะ การส่งเสริมด้านกีฬา

3. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563; หน้า 94) กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาไว้ 5 ประการดังนี้

- 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างเท่าเทียม

(Access)

- 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity)
- 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถ เต็มตามศักยภาพ (Quality)
- 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่า และบรรลุเป้าหมาย (Efficiency)
- 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy)

สรุป แผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี เป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน คือ ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) และระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถ เต็มตามศักยภาพ (Quality)

สังเคราะห์แนวทางการพัฒนานักเรียน จากพระราชโองบายทางการศึกษาของ รัชการที่ 10 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้ดังนี้ การพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะ 2 ส่วนดังนี้ ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) นักเรียน มุ่งงานทำ – มีอาชีพ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพะ มีทักษะด้านกีฬา และด้านเจตพิสัย (Affective Domain) นักเรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง นักเรียนมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และนักเรียนเป็นพลเมืองที่ดี อย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน และเต็มตามศักยภาพ

4. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านวังจวน มีปัญหาดังนี้ (โรงเรียนบ้านวังจวน, 2561)

-**การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล** ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนบ้านวังจวนมีครูประจำการ 3 คนครูอัตราจ้าง 2 คน นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 57 คน โดยครูแต่ละท่านจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้นเรียน มีภาระงานมากทำให้ไม่สามารถดำเนินการรู้จักนักเรียนได้อย่างทั่วถึง โรงเรียนขาดการ

บันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ เนื่องจากครูไม่มีเวลาทำเอกสาร และไม่มี การเก็บรวบรวมข้อมูลด้าน ความสามารถพิเศษ

-**การคัดกรองนักเรียน** ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนบ้านวังจานครูขาดเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่ความน่าเชื่อถือเพื่อวิเคราะห์นักเรียนอย่างถูกต้องและวิธีการวิเคราะห์ นักเรียนไม่หลากหลาย

-**การส่งเสริมและพัฒนา**นักเรียน ปัญหาที่พบคือ การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่หลากหลาย ครูขาดทักษะด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษา และ ปัจจัยอื่นๆภายนอกส่งผลต่อความสำเร็จในการแก้ปัญหา นักเรียน

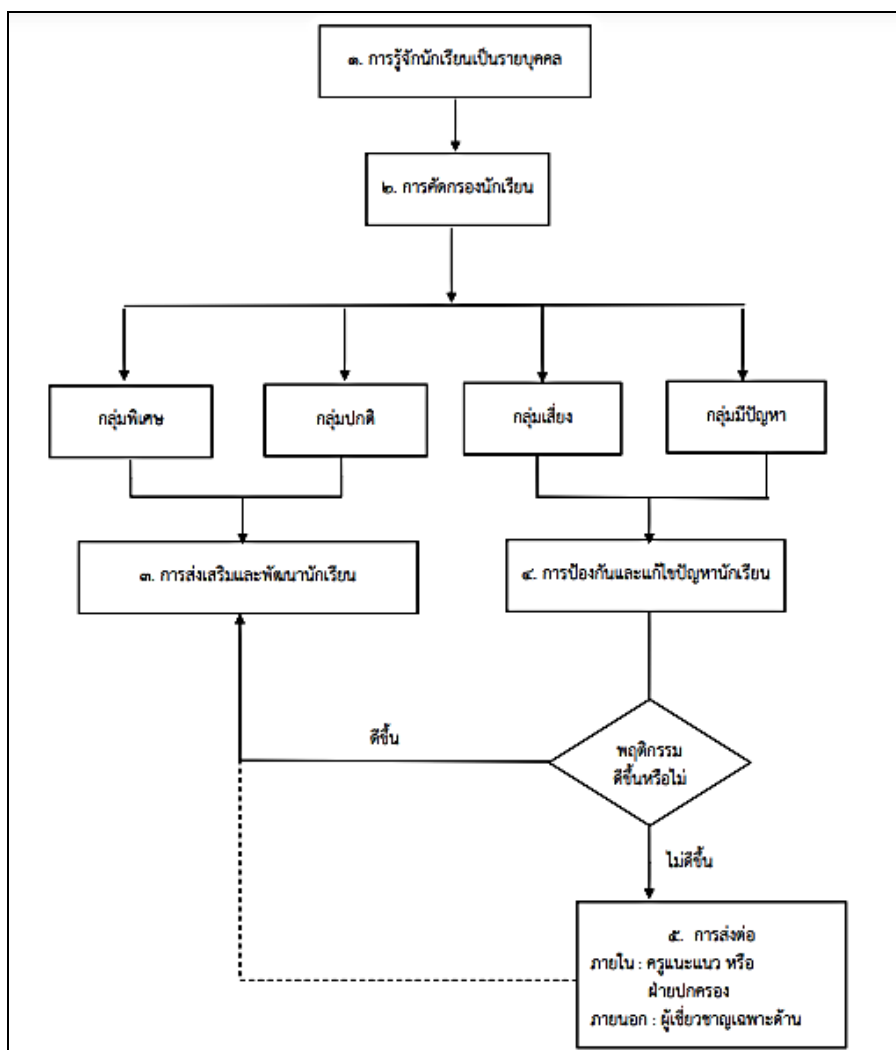
-**การป้องกันและแก้ไข** ปัญหาที่พบคือ ครูโรงเรียนบ้านวังจานครึ่งหนึ่งเป็นครูใหม่ มี วิทยุณีน้อยขาดประสบการณ์และความน่าเชื่อถือ และโรงเรียนบ้านวังจานไม่มีกลวิธีที่หลากหลายใน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด

-**การส่งต่อนักเรียน** ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนบ้านวังจานขาดกระบวนการดำเนินการ ส่งต่อภายนอกอย่างเป็นระบบ และครูขาดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการส่งต่อนักเรียน

5. กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2562 ;หน้า 2-5) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือ นักเรียน อย่างเป็นระบบที่มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การส่งเสริมและพัฒนา
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 5) การส่งต่อนักเรียน

โดยมีกระบวนการดำเนินงานตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพ 1

ภาพ 1 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562; หน้า 5)

สรุป กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยสถานศึกษา ตามแนวทางสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อภายในหรือภายนอก

6. กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยความสำเร็จ และกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ (2557 ; หน้า 124-125) อธิบายองค์ประกอบสำคัญ ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ไว้ 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและรับฟัง 2) ภาวะผู้นำ เฝ้าศรัทธภาพ ทำให้เกิดการเผยแพร่ของผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3) วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วม ทำให้เกิดพลังเข็มทิศ วิสัยทัศน์ร่วม 4) ระบบเปิดแบบผนึกกำลังมุ่งสู่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเผยแพร่เป็นเจ้าของงานการเรียนรู้ 5) ระบบ ทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่วุฒิภาวะและจิตวิญญาณความเป็นครู ทำให้เกิดเจตจำนงร่วมพัฒนาวิชาชีพ 6) พื้นที่ เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริง ทำให้วัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงบนฐานงานจริง เมื่อแต่ละพื้นที่มีการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีปกติขององค์กร

เรวดี ชัยเชาวรัตน์ (อ้างถึงใน สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 ; หน้า 1) อธิบาย ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นกระบวนการ สร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกัน วางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคล และ ผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือรวมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม โดยมีการดำเนินการ อย่างน้อย 5 ประการ ดังนี้ 1) มีเป้าหมายร่วมกันในการจัดการเรียนรู้/การพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนา อย่างเต็มศักยภาพ 2) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากหน้างาน/สถานการณ์จริงของชั้นเรียน 3) ทุก ฝ่ายเกี่ยวข้องร่วมเรียนรู้และรวมพลัง/หนุนเสริมให้เกิดการสร้างเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมาย 4) มีการวิพากษ์ สะท้อนผลการทำงานพัฒนาผู้เรียน และ 5) มีการสร้าง HOPE ให้ทีมงาน อันประกอบด้วย (1) honesty & humanity เป็นการยึดข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นและให้การเคารพกัน อย่างจริงใจ (2) option & openness เป็นการเลือกสรรสิ่งที่ดีที่สุดให้ผู้เรียนและพร้อมเปิดเผย/ เปิดใจเรียนรู้จากผู้อื่น (3) patience & persistence เป็นการพัฒนาความอดทนและความมุ่งมั่น ทุ่มเทพพยายามจนเกิดผลชัดเจน (4) efficacy & enthusiasm เป็นการสร้างความเชื่อมั่นใน

ผล ของวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ และกระตือรือร้นที่จะพัฒนา ตนเองอย่างเต็มที่

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560 ; หน้า 42) นำเสนอกิจกรรมจำเป็น สำหรับการดำเนินงาน PLC ในสถานศึกษา ไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

1) การมีโอกาสนทนาใคร่ครวญ (Reflective dialogue) ระหว่างกัน ซึ่งเป็นการนำเอา ประเด็นปัญหาที่พบเห็น จากการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของ ครูชั้นมาพูดคุยแลกเปลี่ยน ระหว่างกัน ช่วยให้แต่ละคนได้วิเคราะห์และสะท้อนมุมมองของตนในประเด็นนั้น ต่อกลุ่มเพื่อน ร่วมงาน ทำให้ทุกคนได้มีโอกาสเกิดการเรียนรู้ และได้ข้อสรุปต่อปัญหาจากหลากหลายมุมมอง

2) การลดความโดดเดี่ยวระหว่างปฏิบัติงานสอนของครู (DE privatization of instructional practices) เป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู กล่าวคือ ครูมี โอกาสแสดง บทบาททั้งเป็นผู้ให้ข้อมูลและได้แสดงบทบาทการเป็นที่ปรึกษา (Advisor) การเป็นที่ เลี้ยง (Mentor) หรือ อาจเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Specialist) ในระหว่างที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อน ด้วยกัน ถ้าต้องการให้เกิดกิจกรรมการเสวนา ใคร่ครวญระหว่างครูชั้น ก็จำเป็นต้องพิจารณาให้มีการ เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการโดดเดี่ยวในการสอนของครู ให้ได้เสียก่อน

3) รวมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน (Collective focus on student learning) เป็นกิจกรรมที่ดีมากแต่ยุ่งยากตรงประเด็นให้ครูเกิด “จุดมุ่งเน้น” อย่างไรก็ตาม ถ้าถือว่าการ มีชุมชนแห่งวิชาชีพคือ ลักษณะสำคัญของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ ที่มีเจตจำนงมุ่งสร้างผลลัพธ์คือ การ เรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้นแล้ว ก็ต้องให้ความสำคัญอันดับแรกกับกิจกรรมที่สร้างความองกวม ของผู้เรียน

4) สร้างจุดเริ่มแห่งความร่วมมือร่วมใจ (Collaboration starts) ความร่วมมือร่วมใจ ทางวิชาชีพต่อกันของครู จะก่อให้เกิดพลังในการร่วมวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการอันซับซ้อน ของผู้เรียน แต่ละคนได้ บรรยากาศแห่งความร่วมมือร่วมใจกันนี้จะช่วยเสริมการปฏิบัติงานประจำวัน ของครูแต่ละคนได้อย่างถาวร

5) ทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านค่านิยม และปทัสถานร่วม (Shared values and norms) เมื่อบุคคลต่างๆ ในวิชาชีพทั้งครูผู้สอน ครูแนะแนว ครูนิเทศ และผู้บริหารมาร่วมกัน ใน ชุมชนแห่งวิชาชีพแล้ว การสร้างค่านิยมและปทัสถานร่วมกันของ คนในวิชาชีพที่อยู่ในโรงเรียนแห่ง การเรียนรู้ดังกล่าว ด้วยความเป็นมืออาชีพของบุคคลเหล่านี้จะพัฒนาสิ่งที่ เรียกว่า อำนาจเชิง

คุณธรรม (Moral authority) ขึ้นเป็นแนวทางของการอยู่ร่วมกันแทนที่การใช้อำนาจ เชิงกฎหมาย หรืออำนาจโดยตำแหน่ง (Position authority) ซึ่งไม่เหมาะสมกับชุมชนแห่งวิชาชีพ

ชวลิต ชูกำแหง (2560) กล่าวถึงกระบวนการดำเนินการ PLC และองค์ประกอบความสำเร็จของ PLC ไว้ดังนี้

1. กระบวนการดำเนินการ PLC ทำอย่างไร

1) การมีเป้าหมายหรือฉันทะร่วมกันในด้านการเรียนการสอน เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู โดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาทสำคัญในการให้ครูทั้งโรงเรียนได้ร่วมทบทวนและกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายร่วมกัน

2) การแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งเริ่มต้นจากผู้บริหารและครูในโรงเรียน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเป้าหมายขององค์กรโดยนำประสบการณ์และความรู้จากการปฏิบัติหรือความรู้ที่ฝังอยู่จากการทำงานของครูแต่ละคน (Tacit knowledge) ถ่ายทอดและบูรณาการร่วมกันทั้งองค์กรสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และถ้ายังแก้ปัญหาไม่ได้จำเป็นต้องอาศัยผู้ชี้แนะ (Coach) ตามบริบทของพื้นที่

3) ทบทวนผลการปฏิบัติที่ได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อครูได้ร่วมทบทวนวิธีปฏิบัติร่วมกันก่อนไปสอนจริงในวง PLC แล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำผลปฏิบัติเหล่านั้นมาทบทวนถึงผลที่เกิดขึ้น เรียกกิจกรรมนี้ว่าการทบทวนหลังจากการปฏิบัติ โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

4) ร่วมเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของเพื่อนร่วมวิชาชีพ เมื่อมีเป้าหมายร่วมกันของครู การไว้วางใจเชื่อใจต่อกัน การมีสัมพันธภาพที่ดีในวงสนทนา จำทำให้เกิดการสร้างแรงบันดาลใจจากผู้ประสบความสำเร็จต่อไป

5) เผยแพร่สู่สาธารณะและสร้างเครือข่าย เมื่อกระบวนการในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างดี มีความสำเร็จ วิธีที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืน และแพร่ขยาย คือการนำเรื่องราวหรือกลไกเหล่านั้นสู่สาธารณชน ไม่ว่าจะเป็นการเปิดให้ชุมชนอื่นได้มาศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างคู่คิดของชุมชน ข้อสำคัญของการเปิดกว้างสู่สาธารณะ คือการใช้พื้นที่ของโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และแลกเปลี่ยน ในเวลาที่ไม่กระทบต่อการจัดกิจกรรมปกติของครู ซึ่งจะช่วยให้องค์กรมีความยั่งยืนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. องค์ประกอบความสำเร็จของ PLC ประกอบด้วย

- 1) ภาวะผู้นำแบบรวมหมู่ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้หลักประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมในการบริหาร กระจายอำนาจ ให้ความรับผิดชอบ การตัดสินใจ ส่งเสริมภาวะการณืเป็นผู้นำในทีม
- 2) ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง การที่บุคลากรร่วมแสดง ความเห็นเพื่อพัฒนาโรงเรียน ที่ยึดการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นสำคัญ
- 3) ร่วมกันเรียนรู้สู่การปฏิบัติ หมายถึง การที่บุคลากรทุกระดับ ร่วมแบ่งปันสารสนเทศ และร่วมมือ ร่วมใจ กั้นวางแผน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติงานของตน
- 4) แบ่งปันประสบการณ์ หมายถึง การเข้าร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เยี่ยมและสังเกต ห้องเรียน และให้ความเห็นต่อการปฏิบัติการสอน เพื่อช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานของตนและโรงเรียน
- 5) สภาพแวดล้อมเกื้อหนุน หมายถึง การสร้างมิตรสัมพันธ์เชิงวิชาการ ด้วยการให้ความเคารพจริงใจ ยึดการแสวงหาความรู้อย่างมีวิจารณ์ญาณ และการพัฒนา เป็นบรรทัดฐานและมีจิตวิทยาเชิงบวก ใส่ใจต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

สรุป กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าเป็นกระบวนการที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมองกระบวนการนี้เป็นมากกว่าการมุ่งแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้ของนักเรียน แต่สามารถนำปัญหาด้านพฤติกรรม หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนมาเป็นประเด็นในการเสวนาอย่างสร้างสรรค์เพื่อช่วยกันพัฒนานักเรียนได้ โดยมีหลักการสำคัญสรุปได้ดังนี้ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมมือ ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบต่อนักเรียน และสรุปกระบวนการ PLC ได้ดังนี้ 1) การสร้างเป้าหมายร่วมกัน 2) การเปิดพื้นที่การเรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตรร่วมกัน 3) การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และ 4) การสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกันหลังปฏิบัติ ซึ่งสามารถนำไปขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. การศึกษานักเรียนรายกรณี (Cases study)

ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสาร เกี่ยวกับการศึกษารายกรณี (Case study) เพื่อนำมาใช้ในงานวิจัยได้ ดังนี้

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2553, หน้า 43) กล่าวถึง ลักษณะของการศึกษาแบบกรณีศึกษา (Characteristics of the Case Study) คือ การศึกษาโดยใช้การศึกษาแบบกรณีศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสังเกต หรือเฝ้าดูอย่างใกล้ชิดแต่บาง Case ก็อาจต้องใช้หลายๆ วิธีการเพราะแต่ละ Case มีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกัน ในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาสิ่งที่เป็นนามธรรมอย่างมาก เช่น ความคิด ทศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรม เป็นต้นโดยใช้การบรรยายอย่างมีหลักฐานหรือมีทฤษฎีสนับสนุนเป็นการศึกษาโดยเน้นที่ความสนใจของผู้วิจัย มากกว่าเน้นที่ผู้อ่าน โดยผู้วิจัยจะทำความเข้าใจกับ Case นั้นๆ และอธิบายสิ่งที่เข้าใจอย่างละเอียดถี่ถ้วน อันประกอบด้วย คุณลักษณะเฉพาะตัว (characteristic) ภาพรวม (totality) และขอบเขต (boundaries) และมีหลักฐานสนับสนุนการศึกษาแบบกรณีศึกษาไม่สนใจ กลุ่มตัวอย่าง และไม่สนใจกลุ่มประชากรแต่จะเจาะจงศึกษา Case ที่นักวิจัยสนใจโดยตรง

การศึกษาแบบกรณีศึกษา มีธรรมชาติของการศึกษา ดังนี้

1) เป็นการศึกษาที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับ สิ่งหนึ่งสิ่งใดเพียงสิ่งเดียวทั้งนี้ อาจเป็น หนึ่งคน หนึ่งห้องเรียน หนึ่งหลักสูตร หรือหนึ่งราย (Case) เป็นต้น เพื่อที่จะให้รู้ปัญหาที่แท้จริงของสิ่งที่กำลังศึกษา อันนำไปสู่การดำเนินการ หรือการแก้ไขที่ถูกต้อง

2) เป็นหลักการศึกษาที่เน้นความสนใจที่ case เดียวเท่านั้น ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่ใช่ประชากรทั้งหมดของ case

3) ประเภทของจุดมุ่งหมายในการศึกษา แบบกรณีศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1) Instrumental case study เป็น การศึกษาที่มุ่งรายละเอียด คือต้องการศึกษา case นั้น ให้ลึกและรู้ทุกอย่างที่เป็นธรรมชาติของ case และสิ่งที่ เกี่ยวข้องกับ case อย่างละเอียด โดยในการตีความและ ทำความเข้าใจ case จะให้ความสนใจไปที่ etic issues ซึ่งหมายถึงข้อมูลหรือความรู้ที่ผู้วิจัยได้มาหรือติดตาม มาก่อนซึ่งอาจเป็นความรู้เรื่องวิธีการทำงานวิจัยหรือ ความรู้ทางด้านวิชาชีพอื่นๆ เช่นทำการศึกษามผลการวิจัย ในอดีตมาก่อนที่จะมาศึกษา case ที่ตนสนใจ เป็นต้น สิ่งที่ได้จากการ Instrumental case study จึงน่าจะเป็น ข้อมูลพื้นฐานที่นำไปใช้ในการศึกษา case อื่นๆ ต่อไป

(2) Collective case study เป็นการศึกษาใน case ที่มีจำนวนมาก คือ หลายๆ cases ที่สามารถ เชื่อมโยงสืบเสาะไปถึงแบบกรณีศึกษา (case) ที่ต้องการ ศึกษาได้ทำให้เข้าใจในสิ่งที่ต้องการศึกษาได้มากขึ้นซึ่งผู้ทำวิจัยต้องอาศัยความคล้ายกัน ของ case ต่างๆ

(3) Intrinsic case study เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นจากความสนใจของผู้วิจัยเอง เพื่อให้เข้าใจใน case นั้นดีขึ้น ไม่ใช่เพราะว่า case นั้นมีปัญหาแต่เป็น เพราะ case นั้นอยู่ในความสนใจของผู้วิจัยเอง โดยการ ตีความและการทำความเข้าใจกับ case จะมุ่งเน้นในความ สนใจไปที่ emic issues และ think description

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2552, หน้า 14-16) อธิบายการความหมายของการวิจัยเฉพาะกรณี และวิธีการเก็บข้อมูล ไว้ดังนี้

ความหมายของการวิจัยเฉพาะกรณี หมายถึง การสังเกตคุณลักษณะเฉพาะหน่วยใดหน่วยหนึ่ง เช่น เด็กคนหนึ่งห้องเรียนห้องหนึ่ง โรงเรียนหรือชุมชนแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายของการสังเกตเพื่อสำรวจค้นหา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีหลายชนิดหลายประเภท เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การศึกษาระเบียบประวัติ แบบทดสอบ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม **วิธีการสังเกต** ถือว่าเป็นหัวใจของการวิจัยเฉพาะกรณี การสังเกต (Observation) คือการเฝ้าดูปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิดในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อทราบความเป็นไปและความเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ต้องการศึกษา การสังเกตในการวิจัยจะต้องทำอย่างมีระบบเพื่อจะได้เข้าใจถึงลักษณะธรรมชาติและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของปรากฏการณ์ อาจจะใช้วิธีการสังเกตด้วยตนเองหรือจะใช้เครื่องมืออย่างอื่น เช่น แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นวิธีการสังเกตทางอ้อม (Indirect observation) การศึกษาในบางเรื่อง เช่น พฤติกรรมของเด็กเล็ก พฤติกรรมของสัตว์ซึ่งไม่อาจใช้ภาษาสื่อความหมายกันได้ดังนั้นต้องเก็บข้อมูลโดยวิธีสังเกตหรือเก็บข้อมูลจากบุคคลอื่นที่อยู่ใกล้ชิด การสังเกตด้วยตนเองที่ได้ผลดีผู้ถูกสังเกตจะต้องไม่รู้ตัว เช่น การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูหรือพฤติกรรมของนักเรียน จะต้องสังเกตในห้องที่จัดไว้เฉพาะสำหรับการสังเกต วิธีการสังเกตใช้ได้ทั้งการวิจัยด้านสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และวิเคราะห์ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้ง

สรุป การศึกษาแบบรายกรณี ผู้วิจัยนำหลักการมาใช้ 2 ส่วนคือ ใช้ในกระบวนการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของนักเรียนรายกรณีศึกษา โรงเรียนบ้านวังจาง และ การนำหลักการศึกษารายกรณี เพื่อนำไปแก้ปัญหานักเรียนในกระบวนการ PLC ซึ่ง หลักการสำคัญของการศึกษารายกรณีคือ ความเป็นเฉพาะเจาะจงของปัญหา โดยต้องอาศัยการศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน ประกอบด้วย คุณลักษณะเฉพาะตัว (characteristic) ภาพรวม (totality) และขอบเขต(boundaries) ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้หลักนี้ในการรู้จักนักเรียนที่ต้องแก้ปัญหารายบุคคล โดยอาศัยข้อมูลคือ บริบทนักเรียน (Context) ซึ่งเป็น ภาพรวม และขอบเขต ของปัญหานักเรียน และ ตัวตนนักเรียน (Personal) ซึ่งเป็นข้อมูลคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยการใช้การสังเกต การติดตาม เพื่อศึกษาผลการแก้ไขนักเรียนรายกรณี

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านปัญหาของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดผลสำเร็จ โดยสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

ภูษณิศ คารวพงศ์ และไสว พักขาว (2556) ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ 2) ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ด้านการส่งต่อ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และ 3) การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ไม่แตกต่างกันตามประเภทของสถานศึกษา สถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์การอบรมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์ ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนบ้านปลวกแดงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ระดับปัญหาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาค่าคะแนนเฉลี่ยน้อย 3 อันดับแรก คือ ความเป็นจริงของข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนความชัดเจนของข้อมูลในระเบียบสนทนาของนักเรียนแต่ละบุคคล และความครอบคลุมข้อมูลแต่ละด้านของนักเรียนแต่ละบุคคล ส่วนความสะดวกในการเดินทางไปเยี่ยมบ้านของครูที่ปรึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาค่าคะแนนเฉลี่ยน้อย 3 อันดับแรก คือ ความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อการแบ่งกลุ่มนักเรียนเกณฑ์มาตรฐานของการแบ่ง กลุ่มนักเรียนของโรงเรียน และการเก็บรักษาความลับผลการคัดกรองนักเรียนของครูที่ปรึกษา ส่วนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการแบ่งกลุ่มนักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาค่าคะแนนเฉลี่ยน้อย 3 อันดับแรก คือ ความสนใจต่อกิจกรรมก่อนเรียน (Homeroom) ของนักเรียนส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลับมาเป็นนักเรียน และส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนกลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ ส่วนความสนใจของผู้ปกครองในการร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียนร่วมกับโรงเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาค่าคะแนนเฉลี่ยน้อย 3 อันดับแรก คือ สัมพันธภาพระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียน ความเชื่อมั่นในตัวครู ของนักเรียน และทักษะการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนของครูที่ปรึกษา ส่วนการให้เวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนจากครูที่ปรึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่

ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาค่าคะแนนเฉลี่ยน้อย 3 อันดับแรกคือ ครู ฝ่ายปกครองมีทักษะในการแก้ไขปัญหาที่ส่งต่อ นักเรียนมีความพร้อมกับความช่วยเหลือจาก ครูที่ปรึกษา และบุคคลอื่น และความพยายามของครูที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาที่เรียนก่อนการส่งต่อ ส่วนความชัดเจนของข้อมูลนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือก่อนการส่งต่อมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

กิตติศักดิ์ ศิวินา และคณะ (2558) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ว่ารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลักและ 24 องค์ประกอบย่อยดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ภาพความสำเร็จ มี 3 องค์ประกอบย่อยได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ องค์ประกอบหลักที่ 2 ปัจจัยนำ เข้า มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ผู้บริหารเป็นผู้นำ 2) ครูมีเจตคติที่ดีมีความสามารถ และ 3) มีสื่อเครื่องมือและนวัตกรรม องค์ประกอบหลักที่ 3 กระบวนการ มี 6 องค์ประกอบย่อยได้แก่ 1) วางระบบการบริหารระบบดูแล 2) ดำเนินการตามระบบดูแล 3) วางระบบงานและกิจกรรมแนะแนว 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 5) การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และ 6) การผดุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์ประกอบหลักที่ 4 ผลผลิต มี 4 องค์ประกอบย่อยได้แก่ 1) การพิทักษ์ปกป้องคุ้มครองนักเรียน 2) การส่งเสริมทักษะชีวิต ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน 3) การพัฒนาอย่างรอบด้านของนักเรียน องค์ประกอบหลักที่ 5 การประเมินผลมี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การประเมินปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยประเมินความเป็นผู้นำ ของผู้บริหาร ประเมินเจตคติที่ดีและความสามารถของครูและประเมินการมีสื่อ เครื่องมือและนวัตกรรมของสถานศึกษา 2) การประเมินกระบวนการประกอบด้วยประเมินการวางระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเมินการดำเนินการตาม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเมินการวางระบบงานและกิจกรรมแนะแนว ประเมินการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ประเมินการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ประเมินการผดุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) การประเมินผลผลิตประกอบด้วยประเมินการ พิทักษ์ปกป้องคุ้มครองนักเรียน ประเมินการส่งเสริมทักษะชีวิตความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน ประเมินการพัฒนาอย่างรอบด้านของนักเรียน องค์ประกอบหลักที่ 6 ย้อนกลับปรับปรุง มี 3 องค์ประกอบย่อยได้แก่ 1) ปรับปรุงปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยปรับปรุงผู้บริหาร ปรับปรุงครู ปรับปรุงสื่อเครื่องมือและนวัตกรรม 2) ปรับปรุงกระบวนการประกอบด้วย ปรับปรุงการวางระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรับปรุงการดำเนินการ

ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรับปรุงการวางระบบงานและกิจกรรมแนะแนว ปรับปรุงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ปรับปรุงการนิเทศกำกับติดตาม ปรับปรุงการผดุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ปรับปรุงผลผลิต ประกอบด้วย ปรับปรุงการพิทักษ์ปกป้องคุ้มครองนักเรียน ปรับปรุงการส่งเสริมทักษะชีวิตความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน ปรับปรุงการพัฒนาอย่างรอบด้านของนักเรียน องค์ประกอบหลักที่ 7 เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ผู้บริหารและทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ภาศึเครือข่ายคณะกรรมการดำเนินงานทุกคณะมีการประสานกันอย่างใกล้ชิดให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เรวัต ลายน้ำเงิน และ ไกรวิชญ์ ดีอม (2559) ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 สรุปแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ทั้ง 6 ด้าน คือ 1. ด้านการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 1) โรงเรียนประชาสัมพันธ์และประสานงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ 2) การประชุมวางแผนขอบข่ายงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน 3) การกำหนดปฏิทินการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 1) การปฏิบัติงานตามแผนงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ 2) การใช้แบบการประเมินพฤติกรรมในการศึกษาข้อมูลของนักเรียน กับผู้ปกครอง ครูประจำชั้น และเพื่อนร่วมชั้นเรียน 3) การนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ส่งเสริม พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน 3. ด้านการคัดกรองนักเรียน 1) โรงเรียนควรจัดการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียน และเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน 2) ดำเนินการคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา 3) โรงเรียนมีการรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลการพิจารณาให้การดูแลช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม 4. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน 1) การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามความสนใจ 2) การจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมสวดมนต์ไหว้พระทุกภาคเรียน 3) การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา 5. ด้านการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน 1) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมสอนซ่อมเสริมกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน อย่าง

เหมาะสมและต่อเนื่อง 2) การหาแนวทางร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน 3) การประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ในเยี่ยมบ้านนักเรียน และการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 6.ด้านการส่งต่อ

- 1) การติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจากการดูแลของผู้เชี่ยวชาญ 2) การชี้แจงให้ผู้ปกครอง นักเรียนทราบในการส่งต่อ 3) การดำเนินการส่งต่อนักเรียนโดยไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยก

ศักรินทร์ โพธิ์เพ็ชร และ ไกรวิชญ์ ดีอม (2559) ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดกำแพงเพชรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สรุปแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาด จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศึกษาเขต 41 มีดังนี้ 1) ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ประชุมครูที่ปรึกษาเพื่อจัดทำปฏิทินการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบและจัดทำเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลนักเรียน ประเมินผลสรุปผล และปรับปรุงแก้ไข 2) ด้านคัดกรองนักเรียน ประชุมครูเพื่อสร้างความเข้าใจในการคัดกรองนักเรียน วางแผน พร้อมจัดทำแบบคัดกรองที่ชัดเจน จัดทำแบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนแยกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง 3) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียน ครูควรสร้างความศรัทธาต่อนักเรียน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน กำหนดการจัดกิจกรรมให้เป็นลายลักษณ์อักษร 4) ด้านการส่งเสริมนักเรียน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบและจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมประจำสัปดาห์จัดทำคู่มือการอบรมคุณธรรม จริยธรรม สรุปผล 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ชี้แจงแนวทางการประสานงานไปยัง ผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนให้บุคลากรทราบ จัดทำบันทึกการส่งต่อ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านการติดตามดูแลนักเรียนติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

นิตยา คະเนนิล (2559) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบกระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยมีผลการพัฒนารูปแบบกระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬดังนี้ 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย การขับเคลื่อนนโยบาย การดำเนินงานของบุคลากรหลักและการ

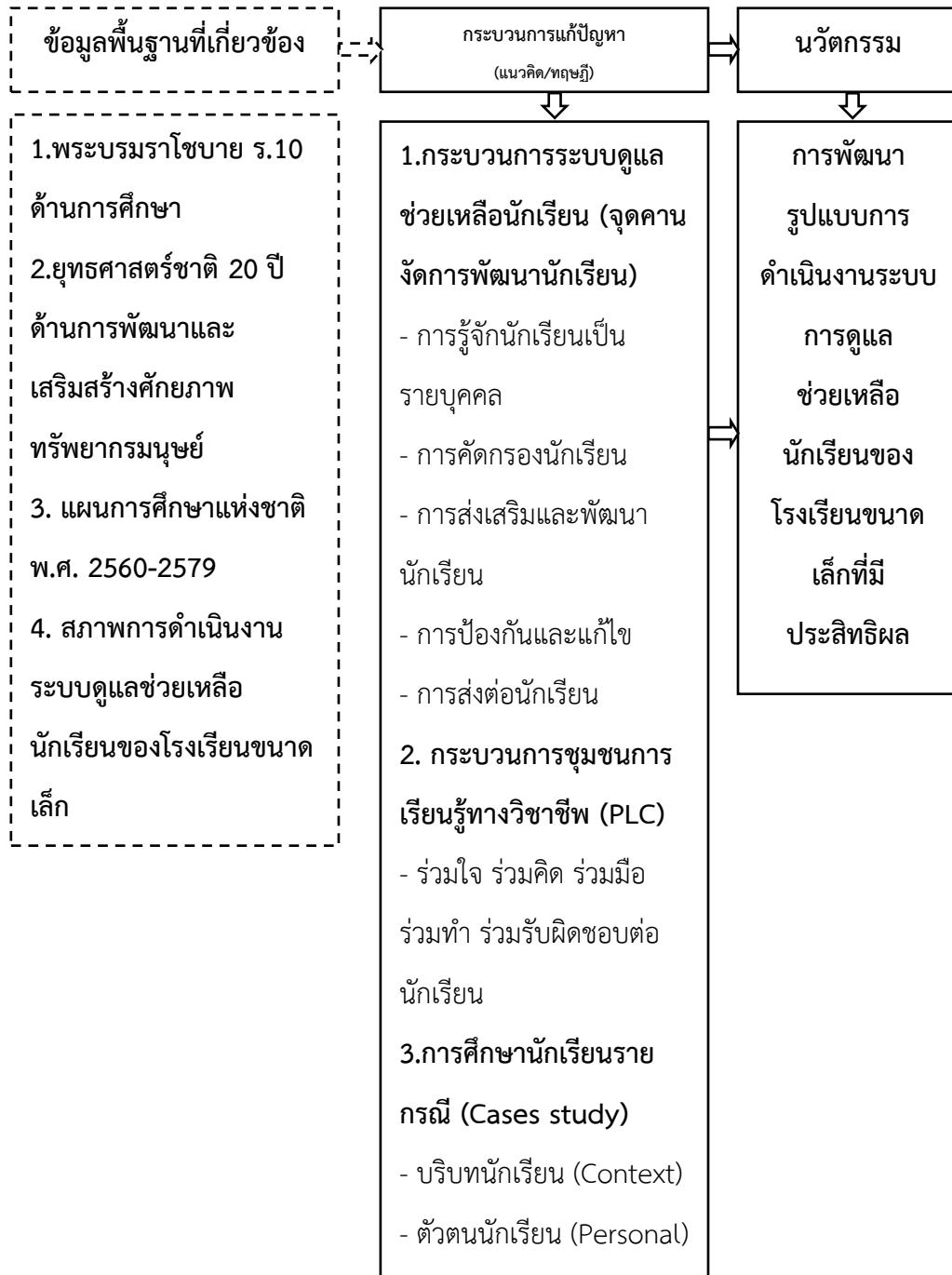
ส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงาน 2. การดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และครูทุกคนมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ซึ่งมีการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 กิจกรรม ได้แก่ การรู้จักนักเรียน การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหาและการส่งต่อ โดยใช้กระบวนการบริหาร 4 ชั้น ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงานตามแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการประเมินผล

ปรมาภรณ์ สนิธิ (2560) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมีผลการศึกษานโยบายแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้ 1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ศึกษา สังเกตความสามารถพิเศษของนักเรียนขณะเรียนหรือทำกิจกรรมต่างๆ บันทึกในแบบบันทึกข้อมูลนักเรียนเป็นระเบียบสะสม มีการดำเนินออกเยี่ยมบ้านนักเรียน บันทึกการเยี่ยมบ้าน ทดสอบจากการเรียนการสอน 2. ด้านการคัดกรองนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การสอบถามบุคคลรอบข้าง จำแนกนักเรียนด้านพฤติกรรม ออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา และจำแนกนักเรียนด้านการเรียน ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน 3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ส่งเสริมความสามารถของนักเรียนทุกกลุ่ม กลุ่มนักเรียนเก่งจัดให้เป็นผู้ช่วยครู กลุ่มปานกลาง จัดเวทีให้นักเรียนได้แสดงออก นักเรียนกลุ่มอ่อน คณะครูจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลพัฒนาทั้งด้านความรู้วิชาการ และการสร้างแรงบันดาลใจ ทุกกิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความเต็มใจ 4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา พบปะนักเรียนในกิจกรรมโฮมรูม การแนะแนว การขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชน ผู้ปกครองในการแก้ปัญหา ป้องกัน ดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่อต้านและป้องกันยาเสพติด กิจกรรมส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ยังประสานขอความร่วมมือกับตำรวจในชุมชน ครู D.A.R.E เข้ามาให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และภัยอันตรายในสังคม และการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพนักเรียนและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วย

ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้ 5.การส่งต่อนักเรียน กรณีการส่งต่อภายนอก ครูที่ปรึกษา นำส่งนักเรียนที่มีปัญหาให้กับครูผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากนั้นมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนไปยังองค์กรภายนอกซึ่งมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาตามสภาพปัญหาของนักเรียน

มยุรี สาริบุตร และ อุทัย ภิรมย์รัตน์ (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่มีผลต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนา ปัจจัยความสำเร็จ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ควรดำเนินการดังนี้ 1) ด้านความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน (Parents Networking) 2) การสนับสนุนจากหน่วยงาน(Organizing Support) 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา (Preventing and Solving) 4) ด้านความพร้อมของทรัพยากร (Material Readiness) 5) ความพร้อมของบุคลากร (Team Readiness) 6) การคัดกรองนักเรียน(Screening) และ7) การส่งต่อนักเรียน (Referring) โดยที่การพัฒนาคุณภาพนักเรียนต้องอาศัยการจัดกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือที่มีความต่อเนื่องเป็นระบบจัดปัจจัยความสำเร็จทั้งจากภายในและภายนอก นำผลการคัดกรองนักเรียนที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาจำแนกตามกฎเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นโดย อาจจำแนกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษ ที่ต้องให้การส่งเสริมเป็นพิเศษ ตลอดจนกลุ่มนักเรียนที่ต้องจัดการเรียนร่วม โดยข้อมูลการคัดกรองถือเป็นความลับสำหรับจัด กิจกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องอาศัยปัจจัยความสำเร็จ คือ ความร่วมมือจากผู้ปกครองและ เครือข่ายชุมชน ความพร้อมของทรัพยากร ความพร้อมของบุคลากร การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจัยความสำเร็จ จะเป็นสิ่งสนับสนุนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ให้สามารถส่งเสริมพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก และเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล ร่วมกับการใช้กระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการแก้ปัญหาของนักเรียนรายกรณี ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research)

1. แหล่งข้อมูลในการศึกษา ครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนบ้านวังจาน ตำบลบ้านโตก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

เหตุผลการเลือกพื้นที่วิจัยกรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน

โรงเรียนบ้านวังจาน เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 จัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 57 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลจำนวน 23 คนและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 34 คน ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ห่างจากโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล 10 กิโลเมตร โรงเรียนบ้านวังจานมีผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบระดับชาติสูงขึ้นจากการเปรียบเทียบผล ปี 2560 และ 2561 มากกว่าร้อยละ 3 อย่างไรก็ตามแม้ว่าโรงเรียนบ้านวังจานจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบระดับชาติสูงขึ้น แต่ไม่สะท้อนถึงทักษะการเรียนรู้ ความประพฤตินักเรียน โดยจากการคัดกรองนักเรียนของครูที่ปรึกษาพบว่ามึนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 คน มีพฤติกรรมก้าวร้าว ชอบทำร้ายเพื่อนและไม่ฟังที่ครูอบรมสั่งสอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน มีพฤติกรรมชักจูงเพื่อนไม่ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน อีกทั้งมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่อ่านหนังสือไม่คล่องจำนวน 1 คน เป็นต้น อีกทั้งจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนขาดกิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพ คุณธรรมจริยธรรม ที่เกิดผลสำเร็จแก่นักเรียน จากที่กล่าวมาแม้ว่านักเรียนที่มีปัญหาทั้งด้านพฤติกรรมหรือการเรียนรู้มีจำนวนน้อย แต่ในโรงเรียนขนาดเล็กกรณีโรงเรียนบ้านวังจาน นั้นเป็นอัตราส่วนของจำนวนที่จะส่งผลต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพในภาพรวมเป็นอย่างมาก อีกทั้ง ตามหลักการจัดการศึกษาที่จะไม่ทอดทิ้งนักเรียนแม้แต่คนเดียว และต้องพัฒนานักเรียนได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการเลือกพื้นที่วิจัยใน

โรงเรียนบ้านวังจาน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและมีความมุ่งหวังในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อช่วยเหลือนักเรียนทุกคน

2. กระบวนการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การวางแผน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 ร่างรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

ระยะที่ 2 การดำเนินงาน ประกอบด้วย

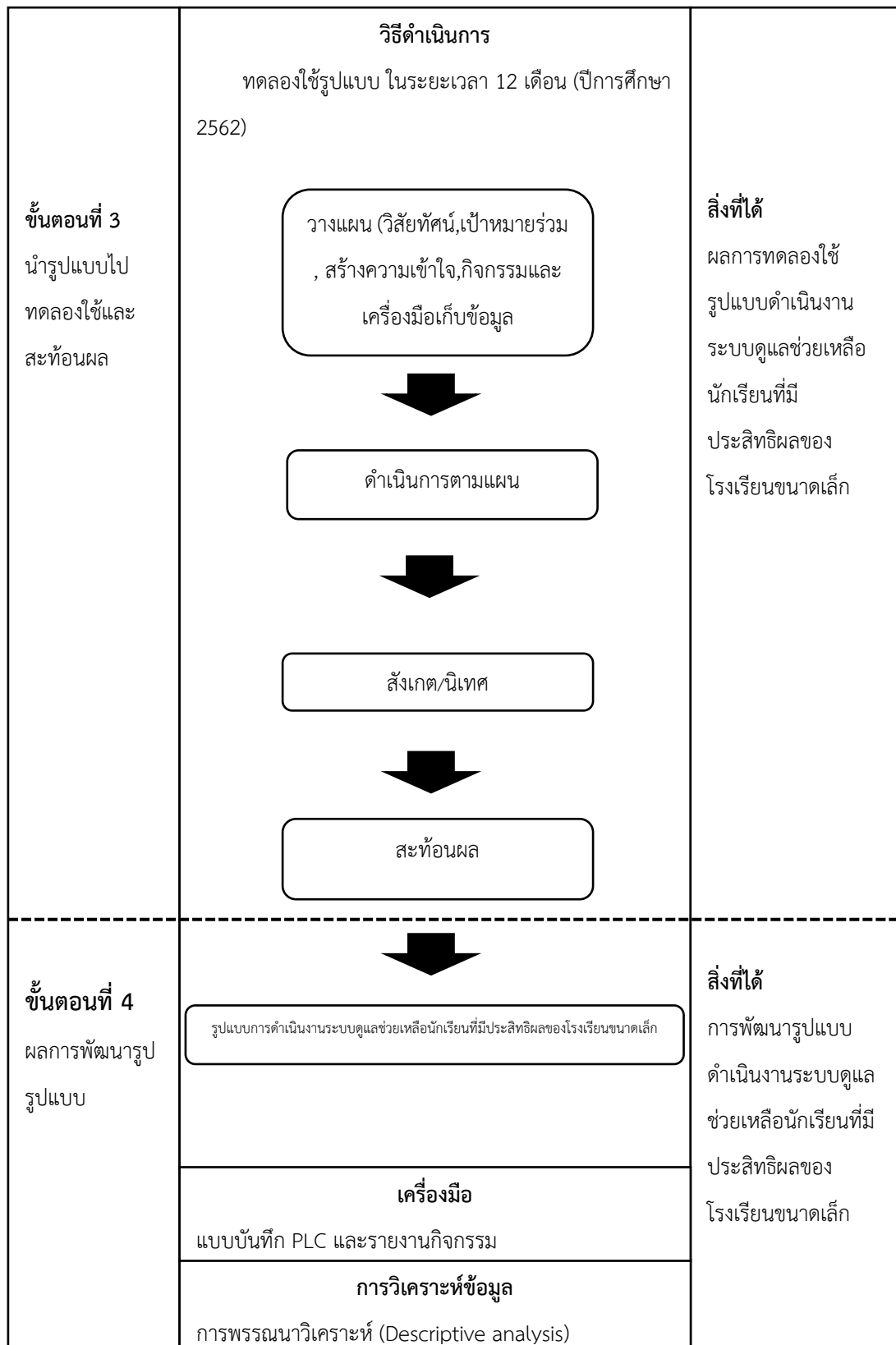
ขั้นตอนที่ 3 นำรูปแบบไปทดลองใช้ นิเทศติดตาม สะท้อนผลและสรุปผล

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังภาพ 2

<p>ขั้นตอนที่ 1</p> <p>ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ</p>	<p>วิธีดำเนินการ</p> <p>การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 คน</p> <p>เครื่องมือ</p> <p>แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและตารางวิเคราะห์เนื้อหา</p> <p>การวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)</p>	<p>ผลที่ได้</p> <p>แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล</p>
<p>ขั้นตอนที่ 2</p> <p>ร่างและตรวจสอบรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก</p>	<p>วิธีดำเนินการ</p> <ol style="list-style-type: none"> นำผลจากขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์ ร่วมกับผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง กระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการ PLC และการศึกษารายกรณี ตรวจสอบรูปแบบ โดยการจัดประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน เพื่อปรับปรุงความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน <p>เครื่องมือ</p> <p>ตารางสังเคราะห์เนื้อหา และบันทึกประชุมครู</p> <p>การวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)</p>	<p>ผลที่ได้</p> <p>รูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก</p>

ภาพ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

ภาพ 2 (ต่อ)

จากภาพ 2 การดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ

แหล่งข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี
3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานการพัฒนานักเรียนหรือแก้ปัญหานักเรียนจนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์

ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1. ดร.ดวงดาว เทพทองคำ อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลพระบรมราชชนนี อุตรดิตถ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาความเป็นมนุษย์
2. ดร.อมรรัตน์ สารเลื่อนแก้ว ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาน่าน เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. ดร.ธนกร อึ้งน้อย ผู้อำนวยการโรงเรียนเมตตาชนูปถัมภ์ ผลงานการพัฒนานักเรียนคณิตคิดเร็ว ระดับประเทศ ปี 2560 และปี 2561 และปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเพชรบูรณ์

เครื่องมือการเก็บข้อมูล

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เกี่ยวกับการดำเนินงาน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้คำถามตามกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ซึ่งมีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ในประเด็นคำถามดังนี้

1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนของผู้เชี่ยวชาญ ควรมีการดำเนินการอย่างไร ในภาพรวมของการบริหารสถานศึกษา
2. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรดำเนินการอย่างไร
3. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นการคัดกรองนักเรียน ควรดำเนินการอย่างไร
4. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนควรดำเนินการอย่างไร
5. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ควรดำเนินการอย่างไร
6. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นการส่งต่อนักเรียน ควรดำเนินการอย่างไร
7. ปัจจัยอะไรบ้างที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหา

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนัดหมายผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง โดยทำหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลสำคัญเพื่อการวิจัย โดยนัดหมายการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ดังตาราง 1

ตาราง 1 การเก็บข้อมูล

วัน/เดือน/ปี	ผู้เชี่ยวชาญ	วิธีการเก็บข้อมูล
8/พ.ค./2562	ดร.ดวงดาว เทพทองคำ	ทำหนังสือเชิญและนัดหมายผู้เชี่ยวชาญ ล่วงหน้า 3 วัน พร้อมส่งคำถามวิจัยทาง E- mail และสัมภาษณ์ผ่าน Application Line
8/พ.ค./2562	ดร.อมรรัตน์ สารเดือนแก้ว	นัดหมายผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้า 1 วัน พร้อม ส่งคำถามวิจัยทาง E- mail และสัมภาษณ์ ผ่าน Application Line
9/พ.ค./2562	ดร.ธนกร อึ้งน้อย	นัดหมายผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้า 1 วัน พร้อม ส่งคำถามวิจัยด้วยตนเอง และสัมภาษณ์ แบบตัวต่อตัวที่โรงเรียนเมตตาชานุบาล

ขั้นตอนที่ 2 ร่างและตรวจสอบรูปแบบการดำเนินงานรูปแบบการดำเนินงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

วัตถุประสงค์

- เพื่อยกร่างรูปแบบการดำเนินงานรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก
- เพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการดำเนินงานรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

แหล่งข้อมูล

- ข้อมูลจากผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

- ข้อมูลจากการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการศึกษางานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านวังจานจำนวน 5 คน

เครื่องมือการเก็บข้อมูล

ตารางวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหา

การเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี พร้อมยกกร่างรูปแบบด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้

ขั้นตอนที่ 3 นำรูปแบบการดำเนินงานรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กไปทดลองใช้

วัตถุประสงค์

- เพื่อทดลองใช้รูปแบบการดำเนินงานรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล ร่วมกับการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการแก้ปัญหานักเรียนรายกรณีของโรงเรียนขนาดเล็ก

แหล่งข้อมูล

นักเรียนโรงเรียนบ้านวังจาน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 57 คน

เครื่องมือการเก็บข้อมูล

- สารสนเทศการวิเคราะห์นักเรียน
- แบบบันทึกกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) รายเดือน
- ภาพถ่าย/รายงานกิจกรรมต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพรรณนาวิเคราะห์

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านวังจาน

ในปีการศึกษา 2562

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านวังจาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก และเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล ร่วมกับการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการแก้ปัญหาให้นักเรียนรายกรณี ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยการสัมภาษณ์ มีผลการศึกษาดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			สรุป
	ดร.ดวงดาว เทพทองคำ	ดร.อมรรัตน์ สารเดือนแก้ว	ดร.ธนกร อึ้งน้อย	
1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ควรมีการดำเนินการให้อย่างไร ในภาพรวมของการบริหารสถานศึกษา	1. ควรมีการดำเนินการที่เป็นขั้นตอนตั้งแต่พบปัญหา กำหนดมาตรการและดำเนินการให้รวดเร็ว	1. การมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนรายบุคคลอย่างครบถ้วน และเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	1.การสร้างทีมงานที่มีคุณภาพในการทำงาน พัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความสามารถในการสอนและส่งเสริมทักษะนักเรียน	1.การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
	2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน	2. คัดกรองนักเรียนอย่าง	2. การคัดกรอง	2.การมีเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลที่น่าเชื่อถือ

การแก้ปัญหา	ถูกต้อง คัดตาม ข้อมูล ไม่คัด	นักเรียนจำแนก นักเรียน เก่ง กลาง	3.การคัดกรอง นักเรียนประเภท
-------------	---------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			สรุป
	ดร.ดวงดาว เทพ ทองคำ	ดร.อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว	ดร.ธนกร อึ้งน้อย	
3. การไม่ตัดสิน ผู้เรียนของครูที่ ปรึกษา ต้อง เข้าใจผู้เรียนอย่าง ถ่องแท้ถึงปัญหา	ตามความคิดครู 3.ใช้วิธีการที่ หลากหลายใน การแก้ไข หรือ พัฒนานักเรียน	อ่อน และกลุ่ม นักเรียน ความสามารถ พิเศษ 3. การแก้ไข 4. การมีส่วนร่วม ของผู้เกี่ยวข้อง ทั้งผู้ปกครองและ ชุมชน	ต่าง ๆ ทั้งด้าน ความสามารถและ กลุ่มเสี่ยง 4. การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง และชุมชน 5.การใช้วิธีการที่ หลากหลายในการ ส่งเสริมและแก้ไข ปัญหา	
2. การดำเนินงาน ระบบการดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนใน ประเด็นการรู้จัก นักเรียนเป็น รายบุคคล ควร ดำเนินการ อย่างไร	-ครูและนักเรียน ต้องเปิดใจซึ่งกัน และกัน -ครูควรมีจิตวิทยา ในการสื่อสารและ สร้างความคุ้นเคย กับนักเรียน	การใช้เครื่องมือที่ หลากหลายใน การทำความรู้จัก นักเรียน ทั้งการ สัมภาษณ์ นักเรียน สัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง หรือ การเยี่ยมบ้าน	ครูที่ปรึกษาเป็น คนสำคัญ เพราะ ต้องรู้จักนักเรียน ทุกคนใน ห้องเรียน รู้ว่า นักเรียนแต่ละคน เก่งด้านไหน อ่อน ด้านไหน และควร มีแผนในการ -ครูที่ปรึกษาควรมี จิตวิทยาในการ สร้างความคุ้นเคย เพื่อทำความรู้จัก กับนักเรียนอย่าง ถ่องแท้ -ควรมีวิธีการที่ หลากหลายในการ ทำความรู้จัก	

นักเรียน	ส่งเสริมนักเรียน แต่ละคน	นักเรียนทั้งการ สัมภาษณ์
----------	-----------------------------	-----------------------------

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			สรุป
	ดร.ดวงดาว เทพทองคำ	ดร.อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว	ดร.ธนกร อึ้งน้อย	
				นักเรียน สัมภาษณ์ ผู้ปกครอง สัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง หรือ การเยี่ยมบ้าน นักเรียนเป็นต้น -ครูที่ปรึกษาควร มีแผนในการ ส่งเสริมนักเรียน แต่ละคน
3.การดำเนินงาน ระบบการดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนใน ประเด็นการคัด กรองนักเรียน ควรดำเนินการ อย่างไร	ควรดำเนินการ คัดเด็กกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อรับการแก้ไข เฉพาะกรณี	จัดกลุ่มนักเรียน แยกด้าน การ เรียน พฤติกรรม สุขภาพ จัดกลุ่ม เก่ง กลาง อ่อน กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมี ปัญหา	จัดกลุ่มนักเรียน แยกกลุ่มปกติ กลุ่ม ความสามารถ พิเศษ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา	- ดำเนินการจัด กลุ่มนักเรียน แยกรายด้าน เป็น ด้านการเรียน พฤติกรรม สุขภาพ - จำแนกนักเรียน ความสามารถ พิเศษ - จำแนกกลุ่ม

เสียง กลุ่มมี

ปัญหา รายการณี

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			สรุป
	ดร.ดวงดาว เทพทองคำ	ดร.อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว	ดร.ธนกร อึ้งน้อย	
4. การ ดำเนินงานระบบ การดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนใน ประเด็นการ ส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน ควรดำเนินการ อย่างไร	การส่งเสริม พัฒนา ให้ สอดคล้องกับ ความต้องการ ของนักเรียน โดยสมัครใจ แม้ว่านักเรียนจะ ไม่มีความเป็น เลิศ แต่มีความ สนใจ ในด้านใด ก็ควรส่งเสริม	จัดกิจกรรมส่ง เสริมพัฒนา ตาม ความถนัดของ ผู้เรียน ทั้งด้าน ความรู้วิชาการ ทักษะการปฏิบัติ หรืออื่นๆ	จัดกลุ่มนักเรียน และครูที่มี ความสามารถ เฉพาะทาง เพื่อให้พัฒนา นักเรียนได้เต็ม ตามศักยภาพ	-จัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนา ตามความถนัด และความสนใจ ของนักเรียน -จัดกลุ่มครูที่มี ความสามารถ พิเศษเพื่อพัฒนา นักเรียน
5. การ ดำเนินงานระบบ การดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนใน ประเด็นการ ป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียน ควรดำเนินการ	เป็นหัวใจของ การดูแลนักเรียน ทุกคนอย่างเท่า เทียมกัน นักเรียนควร ได้รับการป้องกัน แก้ไขตั้งแต่เด็ก โดยใช้การมีส่วนร่วม ร่วมของโรงเรียน	ใช้กระบวนการมี ส่วนร่วมระหว่าง ครูที่ปรึกษาและ ผู้ปกครองในการ ทำข้อตกลง ร่วมกันในการ ช่วยเหลือนักเรียน และ กำหนดมาตรการ	ครูทุกคนใน โรงเรียนควรมี ส่วนร่วม ทั้งครู ระดับชั้น ครูที่ ปรึกษา และใช้ วิธีการป้องกัน เป็นหลัก โดยจัด กิจกรรม ช่วยเหลือ	-เน้นการมีส่วนร่วม ร่วม ทั้งครู และ ผู้ปกครอง -กิจกรรมป้องกัน ควรดำเนินการ เป็นหลัก -ควรมีการ ดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไข

อย่างไร	และผู้ปกครอง	ในการดำเนินการ	นักเรียน	อย่างเป็นขั้นตอน
		อย่างเป็นขั้นตอน		

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			สรุป
	ดร.ดวงดาว เทพทองคำ	ดร.อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว	ดร.ธนกร อึ้งน้อย	
6. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นการส่งต่อนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กตามทัศนของผู้เชี่ยวชาญ ควรดำเนินการอย่างไร	ควรมีผู้เชี่ยวชาญร่วมด้วย โรงเรียนไม่ สามารถ ดำเนินการได้ในกรณีที่มีความเฉพาะมากๆ เช่น ปัญหาทางจิต	วางระบบการส่งต่อภายใน จากครู ที่ปรึกษา ไปสู่ หัวหน้างานระบบ ดูแลฯ และ ผู้บริหาร หากเกินกว่าที่โรงเรียน แก้ไขได้ให้	หากเป็นโรงเรียน ขนาดเล็ก อาจ ขอความ ช่วยเหลือจาก หน่วยงานอื่น ภายนอก เช่น อบต. สนง.เขต หรือ สนง. ศึกษาธิการ	-ส่งต่อภายในจาก ครูที่ปรึกษา ไปยังหัวหน้างาน หรือผู้บริหาร
7. ปัจจัยอะไรบ้างที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กหรือขนาด	การเข้าใจ นักเรียน ไม่ ตัดสินนักเรียน นักเรียนทุกคนมี โอกาสในการ พัฒนาในทุก โรงเรียนไม่ว่าจะ	การเอาใจใส่ของ ครู และผู้บริหาร ในการดำเนินงาน ระบบดูแลฯให้มี ประสิทธิภาพ	ครู เพราะครู ใกล้ชิดกับ นักเรียนมาก ที่สุด และมีเวลา ในการส่งเสริม พัฒนา หรือ แก้ไขนักเรียน	-การไม่ตัดสิน นักเรียน เข้าใจความแตกต่าง ของนักเรียน
				-การเอาใจใส่ของ ครูและบุคลากรทางการศึกษา
				การเห็น
				ความสำคัญของ

เล็ก	ใหญ่	การดูแล
		ช่วยเหลือ
		นักเรียน

จากตาราง 3 สรุปกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและปัจจัย
ความสำเร็จในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กได้ดังนี้

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรดำเนินการดังนี้ ครูที่ปรึกษาควรมีจิตวิทยาในการสร้าง
ความคุ้นเคยเพื่อทำความรู้จักกับนักเรียนอย่างถ่องแท้ โรงเรียนควรมีวิธีการที่หลากหลายในการทำ
ความรู้จักนักเรียนทั้งการสัมภาษณ์นักเรียน สัมภาษณ์ผู้ปกครอง สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง หรือการเยี่ยม
บ้านนักเรียนเป็นต้น และครูที่ปรึกษาควรมีแผนในการส่งเสริมนักเรียนแต่ละคน

การคัดกรองนักเรียน ควรดำเนินการดังนี้ ดำเนินการจัดกลุ่มนักเรียน แยกรายด้าน เป็นด้าน
การเรียนรู้ พฤติกรรม สุขภาพ จำแนกนักเรียนความสามารถพิเศษ และจำแนกกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา
รายกรณี

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรดำเนินการดังนี้ จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาตามความ
ถนัดและความสนใจของนักเรียน และจัดกลุ่มครูที่มีความสามารถพิเศษเพื่อพัฒนานักเรียน

การป้องกันและแก้ไข ควรดำเนินการดังนี้ เน้นการมีส่วนร่วม ทั้งครู และผู้ปกครอง จัด
กิจกรรมป้องกัน ควรดำเนินการเป็นหลัก และควรมีการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอน

การส่งต่อนักเรียน ควรดำเนินการดังนี้ ส่งต่อภายในจากครูที่ปรึกษา ไปยังหัวหน้างาน หรือ
ผู้บริหารและส่งต่อภายนอกโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานอื่น

**ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาด
เล็ก** มีดังนี้ การไม่ตัดสินนักเรียน เข้าใจความแตกต่างของนักเรียน และการเอาใจใส่ของครูและ
บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในการเห็นความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ผลการร่างรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของ โรงเรียนขนาดเล็ก

2.1 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลร่างรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

โดยผู้วิจัยสังเคราะห์การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารงานคุณภาพ และขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน เป็นกรอบการการสังเคราะห์การดำเนินงาน และใช้ข้อมูลกิจกรรมการดำเนินงานดังนี้

1. กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) การสร้างเป้าหมายร่วมกัน 2) การเปิดพื้นที่การเรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตรร่วมกัน 3) การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และ 4) การสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกันหลังปฏิบัติ และการศึกษาแบบรายกรณี
2. ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
3. การพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายทางการศึกษาของ ร.10 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2560-2579 โดยสรุปคือ การพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะ 2 ส่วน ดังนี้ ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) นักเรียน มีงานทำ – มีอาชีพ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพะ มีทักษะด้านกีฬา และด้านเจตพิสัย (Affective Domain) นักเรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง นักเรียนมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และนักเรียนเป็นพลเมืองที่ดี อย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน และเต็มตามศักยภาพ โดยมีผลการสังเคราะห์ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลร่างรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

กระบวนการ บริหารงาน คุณภาพ	กระบวนการระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	กระบวนการPLC	ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	การพัฒนาผู้เรียน	สรุป
วางแผน -บุคลากร -งบประมาณ -วัสดุ -วิธีการ ดำเนินงาน	การรู้จักนักเรียน รายบุคคล	การสร้าง เป้าหมายร่วมกัน	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรดำเนินการดังนี้ ครูที่ปรึกษา ควรมีจิตวิทยาในการสร้าง ความคุ้นเคยเพื่อทำความรู้จักกับ นักเรียนอย่างถ่องแท้ โรงเรียนควร มีวิธีการที่หลากหลายในการทำ ความรู้จักนักเรียนทั้งการสัมภาษณ์ นักเรียน สัมภาษณ์ผู้ปกครอง สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง หรือการเยี่ยม บ้านนักเรียนเป็นต้น และครูที่ ปรึกษาควรมีแผนในการส่งเสริม นักเรียนแต่ละคน	นักเรียน มีงานทำ – มีอาชีพ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีสุข ภาวะ มีทักษะด้านกีฬา และ ด้านเจตพิสัย (Affective Domain) นักเรียนมีทัศนคติที่ ถูกต้องต่อบ้านเมือง นักเรียน มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มี คุณธรรม มีความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และ นักเรียนเป็นพลเมืองที่ดี	ขั้นตอนวางแผน กำหนด วิสัยทัศน์โดยสร้างเป้าหมาย ร่วมกัน มอบหมายบทบาท หน้าที่ครูที่ปรึกษา การ เลือกวิธีการได้มาซึ่งข้อมูล รายบุคคล การเตรียม เครื่องมือเก็บข้อมูล การวางแผนกิจกรรมที่จะ ทำให้เป้าหมายสำเร็จ (กิจกรรมวิชาการ,กิจกรรม อาชีพและกิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม)

ตาราง 3 (ต่อ)

กระบวนการ บริหารงาน คุณภาพ	กระบวนการระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	กระบวนการPLC	ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	การพัฒนาผู้เรียน	สรุป
การ ดำเนินงาน	การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไข การส่งต่อนักเรียน	-การเปิดพื้นที่การ เรียนรู้อย่างเป็น กัลยาณมิตร ร่วมกัน -การร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน	การคัดกรองนักเรียน ควร ดำเนินการดังนี้ ดำเนินการจัดกลุ่ม นักเรียน แยกรายด้าน เป็นด้านการ เรียน พฤติกรรม สุขภาพ จำแนก นักเรียนความสามารถพิเศษ และ จำแนกกลุ่มเสียง กลุ่มมีปัญหา ราย กรณี การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรดำเนินการดังนี้ จัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาตามความถนัดและ ความสนใจของนักเรียน และจัด	กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	ขั้นตอนการดำเนินงาน การคัดกรองนักเรียน รายบุคคลร่วมกับผู้ปกครอง การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนจากกิจกรรม วิชาการ อาชีพ คุณธรรม จริยธรรม การป้องกันและ แก้ไข ด้วยกระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบบรายกรณี การส่งต่อ นักเรียน ภายในด้วย

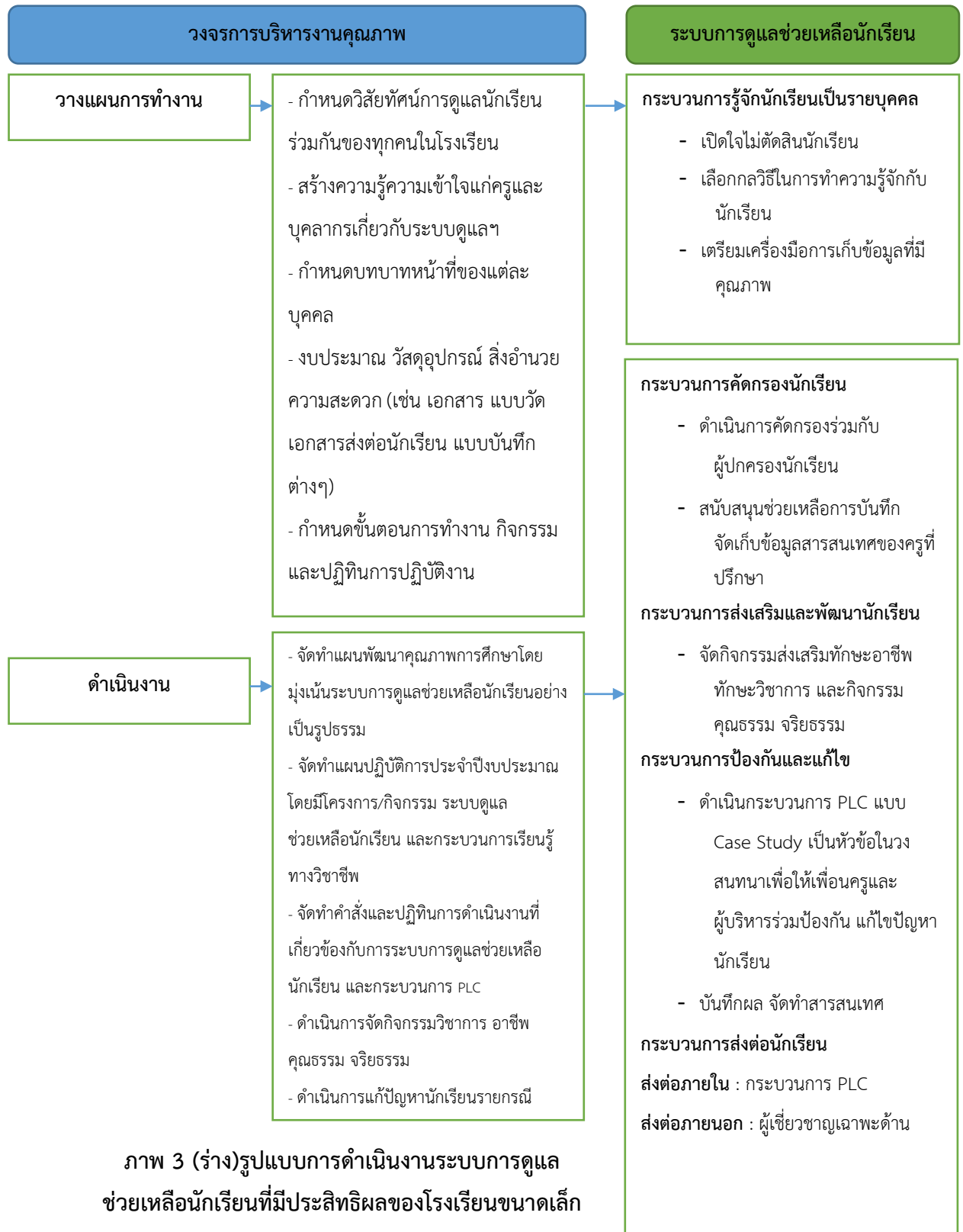
ตาราง 3 (ต่อ)

กระบวนการ บริหารงาน คุณภาพ	กระบวนการระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	กระบวนการ PLC	ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	การพัฒนาผู้เรียน	สรุป
			<p>กลุ่มครูที่มีความสามารถพิเศษเพื่อพัฒนา นักเรียน</p> <p>การป้องกันและแก้ไข ควรดำเนินการดังนี้ เน้น การมีส่วนร่วม ทั้งครู และผู้ปกครอง จัดกิจกรรม ป้องกัน ควรดำเนินการเป็นหลัก และควรมีการ ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอน</p> <p>การส่งต่อนักเรียน ควรดำเนินการดังนี้ ส่งต่อ ภายในจากครูที่ปรึกษา ไปยังหัวหน้างาน หรือ ผู้บริหารและส่งต่อภายนอกโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือ หน่วยงานอื่น</p>		<p>กระบวนการชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการส่งต่อ ภายนอกโดย ผู้เชี่ยวชาญ</p>

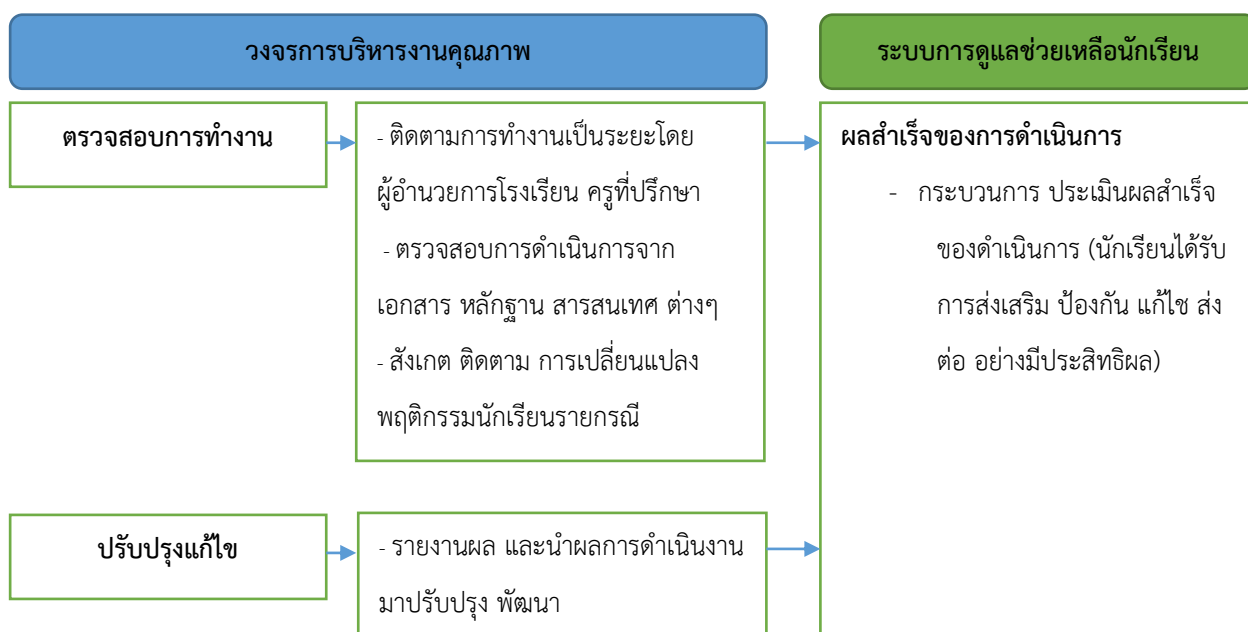
ตาราง 3 (ต่อ)

กระบวนการ บริหารงาน คุณภาพ	กระบวนการระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	กระบวนการ PLC	ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	การพัฒนา ผู้เรียน	สรุป
การ ตรวจสอบ ติดตาม		การร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน			กระบวนการชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน
การสะท้อน ผล		การสะท้อนผล การเรียนรู้ ร่วมกันหลัง ปฏิบัติ	ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้ การไม่ตัดสินนักเรียน เข้าใจความแตกต่างของนักเรียน และการเอาใจใส่ของครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในการเห็น ความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน		กระบวนการชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สะท้อนผลการเรียนรู้ ร่วมกันหลังปฏิบัติ อย่างเอา ใจใส่ของครูและบุคลากร ทางการศึกษาทุกคน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปร่างรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้ดังภาพ 3

ภาพ 3 (ร่าง)รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

ภาพ 3 (ต่อ)

จากภาพ 3 ร่างรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก มีกระบวนการดำเนินงาน ตามการบริหารงานคุณภาพการ และกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ขั้นตอนวางแผนการดำเนินงาน

- กำหนดวิสัยทัศน์การดูแลนักเรียนร่วมกันของทุกคนในโรงเรียน ตั้งเป้าหมายการทำงานร่วมกัน
- สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
- กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- จัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก (เช่น เอกสาร แบบวัด เอกสารส่งต่อนักเรียน แบบบันทึกต่างๆ)
- กำหนดขั้นตอนการทำงาน กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพ และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

2. ขั้นตอนดำเนินงาน

- จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งเน้นระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
อย่างเป็นรูปธรรม
- จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ โดยมีโครงการ/กิจกรรม ระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- จัดทำคำสั่งและปฏิทินการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
กระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มอบหมายหน้าที่ครูที่ปรึกษา กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมอาชีพ
กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
- ดำเนินการจัดกิจกรรมวิชาการ อาชีพ คุณธรรม จริยธรรม ตามปฏิทินที่กำหนด
- ดำเนินการแก้ปัญหานักเรียนรายกรณี โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. ขั้นตอนตรวจสอบการทำงาน

- ติดตามการทำงานเป็นระยะโดยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครอง
- ตรวจสอบการดำเนินการจากเอกสาร หลักฐาน สารสนเทศ ร่องรอยต่างๆ
- สังเกต ติดตาม การเปลี่ยนแปลง นักเรียนทั้งภาพรวม และรายกรณี

4. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข

- ครูที่ปรึกษารายงานผลรายชั้นเรียน หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายงานผล
ภาพรวมของสถานศึกษา
- จัดประชุมคณะครูและบุคลากรเพื่อนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง พัฒนา

กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษา ดำเนินการดังนี้เปิดใจไม่ตัดสิน
นักเรียนเลือกกลวิธีในการทำความรู้จักกับนักเรียน โดยใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลที่มีคุณภาพ
2. กระบวนการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษา ดำเนินการคัดกรองร่วมกับผู้ปกครอง
นักเรียนและบันทึกจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ
3. กระบวนการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน คณะครูและบุคลากรจัดกิจกรรมส่งเสริม
วิชาการ กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพ และกิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม

4. กระบวนการป้องกันและแก้ไข และส่งต่อภายใน คณะครูและบุคลากร ดำเนิน

กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC แบบ Case Study เป็นหัวข้อในวงสนทนาเพื่อให้เพื่อนครูและผู้บริหารร่วมป้องกัน แก้ไขปัญหา นักเรียน และบันทึกผล จัดทำสารสนเทศ

5. กระบวนการส่งต่อนักเรียน การส่งต่อภายในโดยการช่วยเหลือนักเรียนร่วมกันด้วย

กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และกรณีนักเรียนมีความต้องการจำเป็นในการดูแลช่วยเหลือ เช่น ปัญหาทางจิต ปัญหาสุขภาพ ปัญหายาเสพติด ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายนอก

2.2 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มี

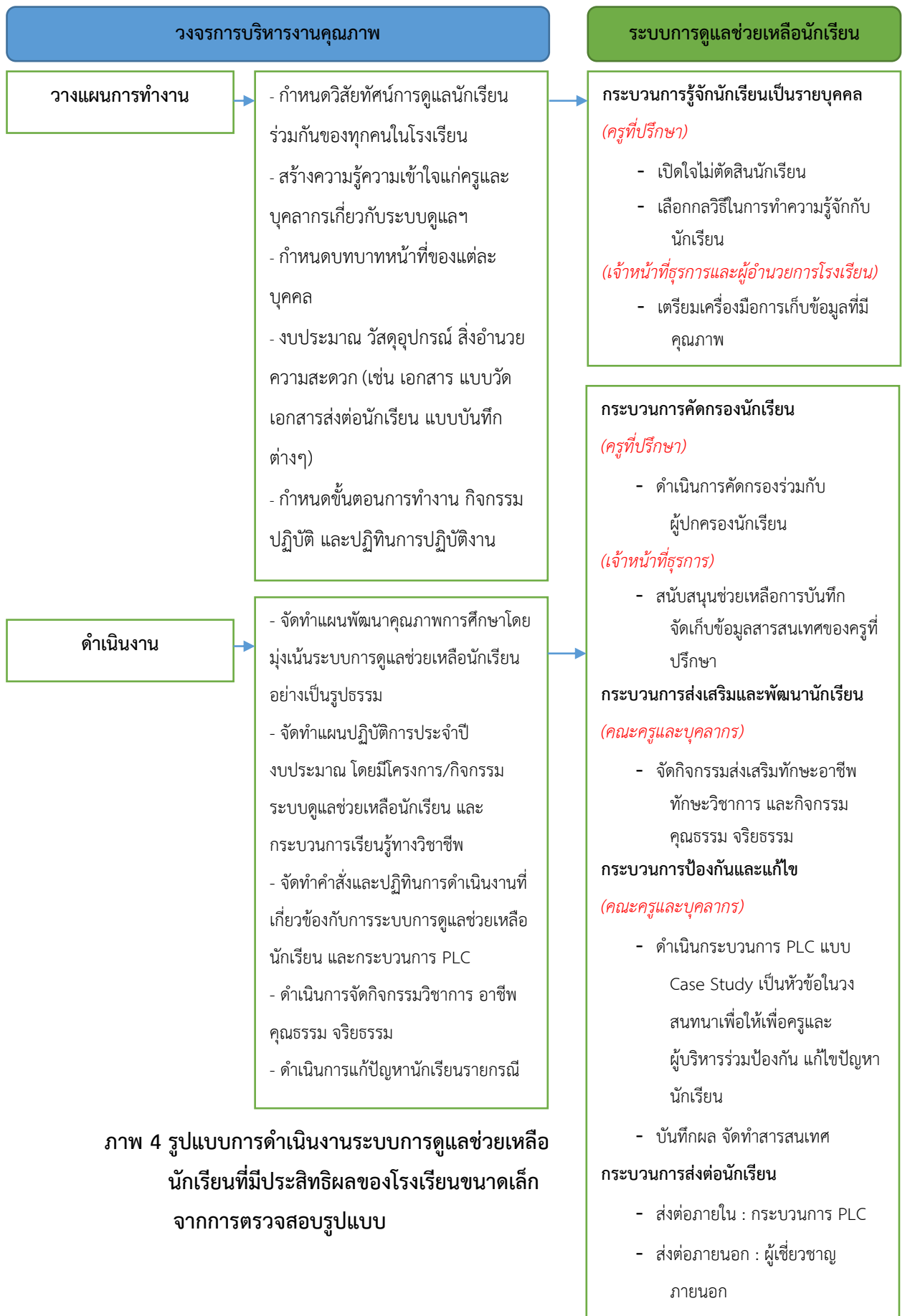
ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

การตรวจสอบร่างรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยผู้วิจัยจัดประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาในวันที่ 29 พฤษภาคม 2562 ณ ห้องประชุมอาคาร 1 โรงเรียนบ้านวังจาน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 5 คนประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน (ผู้วิจัย) และครูจำนวน 4 คน โดยมีรายละเอียดในรายงานการประชุมครั้งที่ 15/2562 เรื่อง เสนอให้ที่ประชุมทราบ หัวข้อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านวังจาน ปีการศึกษา 2562 กำหนดรูปแบบการดำเนินงานคือ ใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการแก้ปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี โดยมอบหมายหัวหน้างานบุคคล รับผิดชอบวางแผนการจัดการดำเนินกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หัวหน้างานวิชาการ รับผิดชอบจัดเตรียมข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนและวางแผนการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และหัวหน้างานกิจการนักเรียน รับผิดชอบวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ และคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนและการเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานโดยสรุป คือ 1) การวางแผนร่วมกัน กำหนดกิจกรรม เป้าหมาย งบประมาณ อื่นๆ 2) ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และดำเนินการแก้ไขนักเรียนเป็นรายกรณีด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 3) กำกับติดตามการดำเนินงานโดยการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การสัมภาษณ์ และตรวจร่องรอยเอกสารอื่นๆ 4) สะท้อนผลการดำเนินการอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

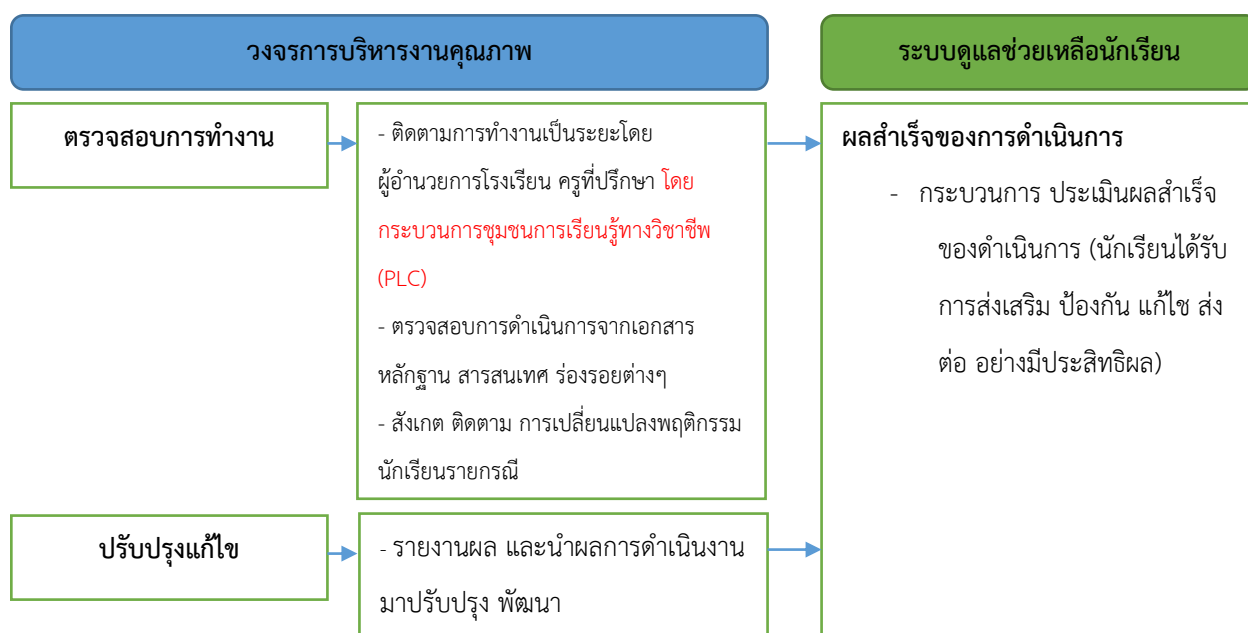
ที่ประชุม รับทราบ โดยให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ 1) ต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือด้านเอกสาร คัดกรองนักเรียน เอกสารบันทึกการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

เอกสารรายงานอื่นๆ เนื่องจากมีครุมีภาระงานค่อนข้างมาก 2) การติดตามการทำงานควรอยู่ในกระบวนการเกี่ยวกับการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูแลกเปลี่ยนข้อมูล และรายงานการดำเนินการในกระบวนการเดียวกัน

จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในที่ประชุม ผู้วิจัยจึงเพิ่มการดำเนินการในรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก **โดยเพิ่มทีมสนับสนุนประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน ทำหน้าที่ด้านการเตรียมเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านวังจาม และการกำกับติดตามผลการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จึงสรุปรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้ดังภาพ 4**

ภาพ 4 รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กจากการตรวจสอบรูปแบบ

ภาพ 4 (ต่อ)

จากภาพ 4 รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก หลังจากการตรวจสอบโดยการประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษา สรุปแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ขั้นตอนวางแผนการดำเนินงาน

- กำหนดวิสัยทัศน์การดูแลนักเรียนร่วมกันของทุกคนในโรงเรียน ตั้งเป้าหมายการทำงานร่วมกัน
- สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
- กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- จัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก (เช่น เอกสาร แบบวัด เอกสารส่งต่อนักเรียน แบบบันทึกต่างๆ)
- กำหนดขั้นตอนการทำงาน กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

2. ขั้นตอนดำเนินงาน

- จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งเน้นระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
อย่างเป็นรูปธรรม
- จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ โดยมีโครงการ/กิจกรรม ระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- จัดทำคำสั่งและปฏิทินการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
กระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มอบหมายหน้าที่ครูที่ปรึกษา กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมอาชีพ
กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้อำนวยการโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ธุรการสนับสนุนการ
จัดเตรียมเอกสาร ต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินการจัดกิจกรรมวิชาการ อาชีพ คุณธรรม จริยธรรม ตามปฏิทินที่กำหนด
- ดำเนินการแก้ปัญหานักเรียนรายกรณี โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. ขั้นตอนตรวจสอบการทำงาน

- ติดตามการทำงานเป็นระยะโดยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่ปรึกษา ด้วย
กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
- ตรวจสอบการดำเนินการจากเอกสาร หลักฐาน สารสนเทศ ร่องรอยต่างๆ
- สังเกต ติดตาม การเปลี่ยนแปลง นักเรียนทั้งภาพรวม และรายกรณี

4. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข

- ครูที่ปรึกษารายงานผลรายชั้นเรียน หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายงานผล
ภาพรวมของสถานศึกษา
- จัดประชุมคณะครูและบุคลากรเพื่อนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง พัฒนา

กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษา ดำเนินการดังนี้เปิดใจไม่ตัดสิน
นักเรียนเลือกกลวิธีในการทำความรู้จักกับนักเรียน เจ้าหน้าที่ธุรการและผู้อำนวยการโรงเรียน เตรียม
เครื่องมือการเก็บข้อมูลที่มีคุณภาพ
2. กระบวนการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษา ดำเนินการคัดกรองร่วมกับผู้ปกครอง
นักเรียนเจ้าหน้าที่ธุรการสนับสนุนช่วยเหลือการบันทึกจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของครูที่ปรึกษา

3. **กระบวนการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน** คณะครูและบุคลากรจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพ และกิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม

4. **กระบวนการป้องกันและแก้ไข** คณะครูและบุคลากร ดำเนินกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) แบบ Case Study เป็นหัวข้อในวงสนทนาเพื่อให้เพื่อนครูและผู้บริหารร่วมป้องกัน แก้ไขปัญหา นักเรียน และบันทึกผล จัดทำสารสนเทศ

5. **กระบวนการส่งต่อนักเรียน** การส่งต่อภายในโดยการช่วยเหลือนักเรียนร่วมกันด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และกรณีนักเรียนมีความต้องการจำเป็นในการดูแลช่วยเหลือ เช่น ปัญหาทางจิต ปัญหาสุขภาพ ปัญหายาเสพติด ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านภายนอก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

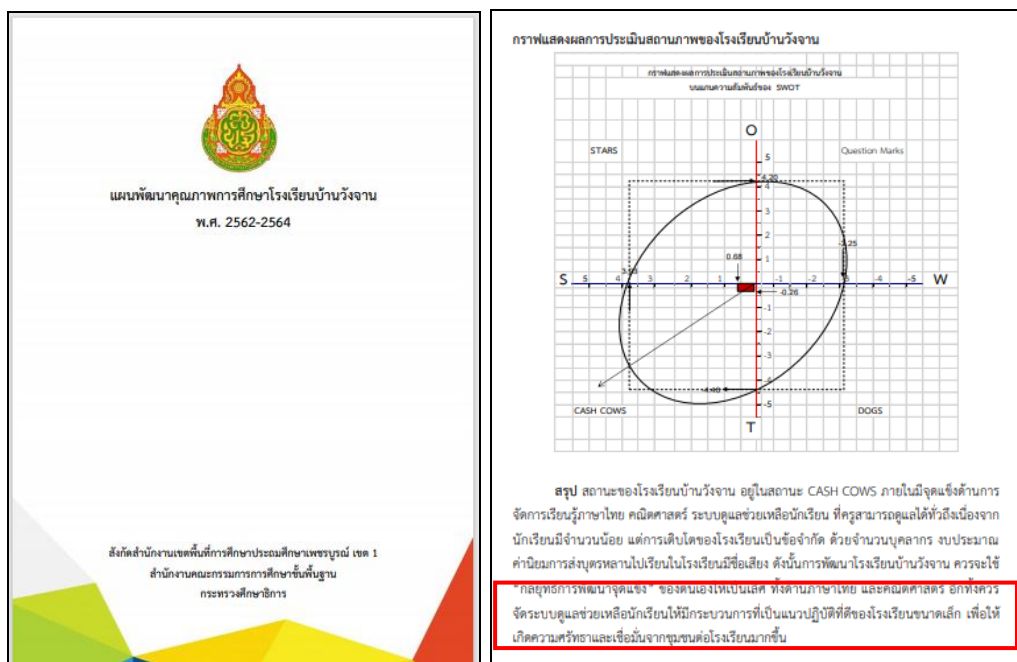
ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้โรงเรียนบ้านวังจาน ตำบลบ้านโตก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 เป็นพื้นที่การวิจัย ในปีการศึกษา 2562 โดยผู้วิจัยดำเนินการรายงานผลการทดลอง โดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ร่วมกับภาพถ่ายที่เกี่ยวข้อง และตารางการดำเนินการ ตามกรอบแนวคิดการบริหารงานคุณภาพ และกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พร้อมทั้งนำเสนอประสิทธิผลของการดำเนินการทั้งผลสำเร็จและผลลัพธ์ โดยมีผลการทดลองใช้รูปแบบ ดังนี้

3.1 การวางแผนการดำเนินการระยะที่ 1

3.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน พ.ศ. 2562-2564 โดยกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการพัฒนานักเรียน โดยมีจุดเน้นด้านการขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิผล

ภาพ 5 ประชุมครูทบทวนแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ.2562-2564

ภาพ 6 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านวังจัน พ.ศ. 2562-2564

3.1.2 ผู้วิจัยนำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติโดยจัดประชุมครูเพื่อทบทวนและปรับปรุงแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2562 โดยนำกิจกรรม PLC เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาบุคลากร และกิจกรรมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามวิสัยทัศน์

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2562
(ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)
โรงเรียนบัวบัวจันทน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

3.7 คู่มือหรือ มีความเกี่ยวข้องเอกสารใช้โครงการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามวิถีไทยในระดับนี้

4. รายละเอียดกิจกรรมและการดำเนินงาน

ที่	รายละเอียดการดำเนินงานและ การใช้งบประมาณ	งบประมาณ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	วางแผนดำเนินการ กำหนดเป้าหมาย กิจกรรม กำหนดระยะเวลา กำหนด สถานที่ วัสดุ-สิ่งของผู้เรียน ฯ	-	ตุลาคม 2561 มีนาคม 2562	ครูวีระจิ่ง
2	ดำเนินการตาม ขั้นตอน กิจกรรมตามแผน กิจกรรมตามแผน กิจกรรมตามแผน กิจกรรมตามแผน	20,000 5,000 5,000 3,000	1.ค.ย.61-30.ค.ย. 62 1.ค.ย.61-30.ค.ย. 62 1.ค.ย.61-30.ค.ย. 62 พฤษภาคม 2562	ครูอภิญญา ครูวีระจิ่ง ครูสุภาวดี ครูวีระจิ่ง
3	กิจกรรมตามแผนคุณลักษณะผู้เรียน	2,000	1.ค.ย.61-30.ค.ย. 62	ครูวีระจิ่ง
4	สรุป รายงานผล ทานวนค่าพัฒนา	-	30.ค.ย. 62	ครูวีระจิ่ง
รวม		36,000		

5. งบประมาณเฉลี่ย

5.1 จากงบประมาณโครงการเรียนฟรี เรียนดี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ (ค่าเล่าเรียน) เป็นเงิน... 31,000.....บาท

5.2 จากงบประมาณโครงการเรียนฟรี เรียนดี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ (กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน) เป็นเงิน... 5,000.....บาท

4. รายละเอียดกิจกรรมและการดำเนินงาน

ที่	รายละเอียดการดำเนินงานและการ ใช้งบประมาณ	งบประมาณ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	วางแผนดำเนินการ กำหนดเป้าหมาย กิจกรรม กำหนดระยะเวลา กำหนดสถานที่ วัสดุ-สิ่งของผู้เรียน ฯ	-	ตุลาคม 2561 มีนาคม 2562	ครูวีระจิ่ง
2	ดำเนินการตาม ขั้นตอน กิจกรรมตามแผน กิจกรรมตามแผน กิจกรรมตามแผน	5,000 - -	1.ค.ย.61-30.ค.ย. 62 1.ค.ย.61-30.ค.ย. 62 1.ค.ย.61-30.ค.ย. 62	ครูสุภาวดี ครูวีระจิ่ง ครูสุภาวดี
3	สรุป รายงานผล ทานวนค่าพัฒนา	-	30.ค.ย. 62	ครูวีระจิ่ง
รวม		5,000		

5. งบประมาณเฉลี่ย

จากงบประมาณโครงการเรียนฟรี เรียนดี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ (ค่าเล่าเรียน) เป็นเงิน... 5,000.....บาท

6. การประเมินผล

ตัวชี้วัดความพึงพอใจ	วิธีการประเมิน	แหล่งข้อมูลชี้แจง
1. ผู้ศึกษาพัฒนาโครงการพัฒนา P.C.6	ประเมินจากการประเมิน	1.สอบถาม
2. ผู้ศึกษาพัฒนาโครงการพัฒนา P.C.6	ประเมินจากการประเมิน	2.เอกสารข้อมูลชี้แจง ๓๐
3. ผู้ศึกษาพัฒนาโครงการพัฒนา P.C.6	ประเมินจากการประเมิน	3.เอกสารข้อมูลชี้แจง ๓๐
4. ผู้ศึกษาพัฒนาโครงการพัฒนา P.C.6	ประเมินจากการประเมิน	4.เอกสารข้อมูลชี้แจง ๓๐

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ครูมีบทบาทพัฒนาวิชาชีพ

ภาพ 7 แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 (ฉบับปรับปรุง)

3.1.3 กำหนดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน ในแผนปฏิบัติการ ดังนี้

กิจกรรมวิชาการ

- 1) กิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ระดับชั้นอนุบาล1-3
- 2) กิจกรรมซ่อมเสริม (อ่าน ออก เขียนได้ คิดเลขเป็น) ระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1-6

- 3) กิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ระดับชั้นอนุบาล 1–ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6

- 4) กิจกรรมส่งเสริมทักษะดนตรี นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ 10 คน

- 5) กิจกรรมส่งเสริมศิลปะ ระดับชั้นอนุบาล 1 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- 6) กิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านกีฬา เทเบิลเทนนิส ระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1-6

กิจกรรมทักษะอาชีพ

- 1) กิจกรรมคัดกรองความสนใจด้านอาชีพ ระดับชั้นอนุบาล 1–ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6

- 2) กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพนักเรียน แบ่งเป็น

-กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจด้านอาชีพ ระดับชั้นอนุบาล1-3

-กิจกรรมเกษตรหมุนเวียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

-กิจกรรมผ้าผัดย้อม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

-กิจกรรมอิฐบล็อก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

- 1) กิจกรรมวันสำคัญ ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1–ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- 2) กิจกรรมออมความดีแลกแก้ว Ye-ti ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่1-6

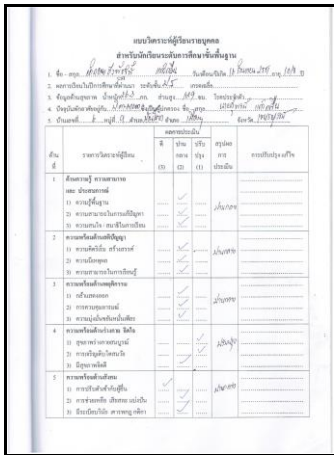
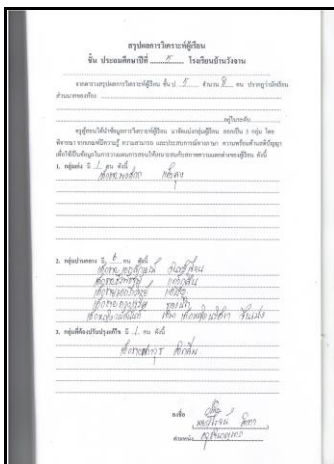
- 3) กิจกรรมครูพระ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
- 4) กิจกรรมครู D.A.R.E ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
- 5) กิจกรรมต้านยาเสพติด(บุหรี)ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

3.2 การดำเนินการ โดยมีผลการเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการ	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้เกี่ยวข้อง	ผลสำเร็จ	ผลลัพธ์
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	- เยี่ยมบ้านนักเรียน - สัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา ระดับชั้นที่ผ่านมานักเรียน - ทดสอบความรู้ในชั้นเรียน - ทดสอบความสนใจอาชีพ	-แบบ เยี่ยมบ้าน นักเรียน -แบบทดสอบ สอบ	-ครูที่ปรึกษา -ผู้ปกครองนักเรียน -ครูที่ปรึกษา ระดับชั้นที่นักเรียนเลื่อนขึ้นมาสนใจด้านอาชีพ - ปพ.5	-ข้อมูล สารสนเทศ บริบทความเป็นอยู่ สุขภาพ เศรษฐกิจ ของนักเรียน - ข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล - ผลการทดสอบ ความรู้พื้นฐาน คณิตฯ ของนักเรียน - ผลการทดสอบ ความสนใจ ทางอาชีพ ของนักเรียน รายบุคคล	นักเรียน - รู้ความถนัด ความสนใจของตนเอง ครู - เข้าใจนักเรียนรายบุคคลมากขึ้นถึงสภาพ บริบทและตัวตนของนักเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน - มีข้อมูลสารสนเทศภาพรวมของโรงเรียนเพื่อใช้กำหนดแนวทาง ในการส่งเสริมสนับสนุน ผู้ปกครอง - มีสัมพันธภาพที่ดีกับครูที่ปรึกษาและ รับรู้ถึงกระบวนการในการดูแล นักเรียนของโรงเรียน
					
	ภาพ 8 เยี่ยมบ้านนักเรียน				
					
	ภาพ 9 ทดสอบการอ่าน				
					
	ภาพ 10 สัมภาษณ์พฤติกรรมนักเรียนรายกรณี จากครูที่ปรึกษาชั้นเรียนที่ผ่านมา				

ตาราง 4 (ต่อ)

กระบวนการ	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้เกี่ยวข้อง	ผลสำเร็จ	ผลลัพธ์
การคัดกรองนักเรียน	วิเคราะห์นักเรียน จัดกลุ่ม	- แบบ สรุปการ วิเคราะห์ นักเรียน รายบุคคล	ครูที่ ปรึกษา	-ข้อมูลการ จัดกลุ่ม นักเรียนด้าน การเรียนรู้ (เก่ง,กลาง ,อ่อน) -ข้อมูล นักเรียนจัด กลุ่ม พฤติกรรม นักเรียน (ปกติ,เสียง ,ปัญหา)	ครู -รู้จัก นักเรียน มากยิ่งขึ้น สามารถ จัดกลุ่ม เพื่อดูแล ช่วยเหลือ ใน ภาพรวม ระดับกลุ่ม ได้ดีขึ้น
					
					
					

ภาพ 11 แบบบันทึกการ
วิเคราะห์นักเรียนรายบุคคล

ตาราง 4 (ต่อ)

กระบวนการ	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้เกี่ยวข้อง	ผลสำเร็จ	ผลลัพธ์
การส่งเสริม และพัฒนา นักเรียน	-กิจกรรมทำอิฐตัวหนอน -กิจกรรมทำผ้ามัดย้อม -กิจกรรมทางศิลปะ -กิจกรรมส่งเสริมความสามารถ ทางวรรณกรรม (แต่งกลอน ญี่ปุ่น ไฮกุ)	แบบสรุป กิจกรรม	-คณะครู	-นักเรียนได้ เรียนรู้ทักษะ อาชีพที่ หลากหลายตาม บริบทของ ท้องถิ่น ชุมชน -ครูได้ใช้ ความสามารถใน การเป็นวิทยากร ตามความถนัด ของตนเอง	นักเรียน -มีทักษะอาชีพ -ได้แสดง ความสามารถ ของตนเอง อย่างเต็มตาม ศักยภาพ ครู -ได้เรียนรู้และ พัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง ผู้อำนวยการ โรงเรียน -ได้เครือข่าย ชุมชน
					
	ภาพ 12 กิจกรรมทำอิฐ				
					
	ภาพ 13 กิจกรรมผ้ามัดย้อม				
					
	ภาพ 14 กิจกรรมศิลปะ				
					
	ภาพ 15 กิจกรรมแต่งกลอน ญี่ปุ่น ไฮกุ				

ตาราง 4 (ต่อ)

กระบวนการ	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้เกี่ยวข้อง	ผลสำเร็จ	ผลลัพธ์																																																																																																
การส่งเสริม และพัฒนา นักเรียน(ต่อ)	-กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพเกษตร อินทรีย์ -กิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศทาง วิชาการ -กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทาง ดนตรี (วงเมโลเดียน)	แบบสรุป กิจกรรม	-นายสุวิทย์ ปักกาเวสูง ครูโรงเรียน เทศบาล 1 วิทยาการ ดนตรี -นางรุ่งนภา เพชรสูง วิทยาการ ชุมชน ทำ เกษตร อินทรีย์ -ผู้ใหญ่ นิรวิทย์ ทาง ถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9 หัวหน้า โครงการ เกษตร 459	- นักเรียนได้ พัฒนาทักษะ ตามความ ถนัดและ ความสนใจ ของตนเอง ทางดนตรี - นักเรียน ชนะเลิศ อันดับ 1 ระดับกลุ่ม โรงเรียน 2 รายการ 1.อัจฉริยะ ภาพ ป.1-3 2.เรียงความ ป.4-6 รางวัล เหรียญเงิน ป.4-6 ระดับ เขตพื้นที่ การศึกษา	วิทยากร ชุมชน -ได้ใช้ ทักษะ ของ ตนเอง ในการ ถ่ายทอด ให้แก่ นักเรียน เพื่อ พัฒนา ชุมชน ร่วมกัน																																																																																																
																																																																																																					
	ภาพ 16 กิจกรรมเกษตรอินทรีย์																																																																																																				
																																																																																																					
	ผลการประเมิน การเรียนการสอน (การเขียนเรื่องความ) ป.4-ป.6																																																																																																				
	ฉบับนี้เป็นการประเมินครั้งที่ 89 ฉบับนี้จัดทำ ปีการศึกษา 2562 มีผลสำหรับงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จังหวัดหนองบัวลำภู ระหว่าง วันที่ 21 - 22 สิงหาคม พ.ศ. 2562																																																																																																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ที่</th> <th>โรงเรียน</th> <th>ผู้สอบ</th> <th>คะแนน</th> <th>ระดับ</th> <th>อันดับ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>โรงเรียนบ้านโคกหนอง</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>92</td> <td>สูง</td> <td>ชนะเลิศ</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>โรงเรียนชุมชนโคกสะอาดหนองบัวลำภู</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>89</td> <td>สูง</td> <td>รองชนะเลิศอันดับที่ ๑</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>โรงเรียนบ้านโคกสูง</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>86</td> <td>สูง</td> <td>รองชนะเลิศอันดับที่ ๒</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>โรงเรียนประชาบาลหนองบัวลำภู</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>82</td> <td>สูง</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>โรงเรียนบ้านนาบ้านใหม่</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>81</td> <td>สูง</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>โรงเรียนบ้านหนองบัว</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>79</td> <td>เกิน</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>โรงเรียนบ้านโคก</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>78</td> <td>เกิน</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>โรงเรียนบ้านโคกสะอาด</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>77</td> <td>เกิน</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>โรงเรียนบ้านกุดหวาย</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>75</td> <td>เกิน</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>โรงเรียนบ้านโคกใหญ่</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>73</td> <td>เกิน</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>11</td> <td>โรงเรียนบ้านหนองบัว</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>70</td> <td>เกิน</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>12</td> <td>โรงเรียนบ้านหนองบัว</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>68</td> <td>พอเพียง</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>13</td> <td>โรงเรียนบ้านนาตาล</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>68</td> <td>พอเพียง</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>14</td> <td>โรงเรียนบ้านโคกยาว</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>68</td> <td>พอเพียง</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>15</td> <td>โรงเรียนบ้านโคกแก้ว</td> <td>สพ. หนองบัวลำภู เขต 1</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	ที่	โรงเรียน	ผู้สอบ	คะแนน	ระดับ	อันดับ	1	โรงเรียนบ้านโคกหนอง	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	92	สูง	ชนะเลิศ	2	โรงเรียนชุมชนโคกสะอาดหนองบัวลำภู	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	89	สูง	รองชนะเลิศอันดับที่ ๑	3	โรงเรียนบ้านโคกสูง	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	86	สูง	รองชนะเลิศอันดับที่ ๒	4	โรงเรียนประชาบาลหนองบัวลำภู	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	82	สูง	4	5	โรงเรียนบ้านนาบ้านใหม่	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	81	สูง	5	6	โรงเรียนบ้านหนองบัว	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	79	เกิน	6	7	โรงเรียนบ้านโคก	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	78	เกิน	7	8	โรงเรียนบ้านโคกสะอาด	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	77	เกิน	8	9	โรงเรียนบ้านกุดหวาย	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	75	เกิน	9	10	โรงเรียนบ้านโคกใหญ่	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	73	เกิน	10	11	โรงเรียนบ้านหนองบัว	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	70	เกิน	11	12	โรงเรียนบ้านหนองบัว	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	68	พอเพียง	12	13	โรงเรียนบ้านนาตาล	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	68	พอเพียง	12	14	โรงเรียนบ้านโคกยาว	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	68	พอเพียง	12	15	โรงเรียนบ้านโคกแก้ว	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	-	-	-				
ที่	โรงเรียน	ผู้สอบ	คะแนน	ระดับ	อันดับ																																																																																																
1	โรงเรียนบ้านโคกหนอง	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	92	สูง	ชนะเลิศ																																																																																																
2	โรงเรียนชุมชนโคกสะอาดหนองบัวลำภู	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	89	สูง	รองชนะเลิศอันดับที่ ๑																																																																																																
3	โรงเรียนบ้านโคกสูง	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	86	สูง	รองชนะเลิศอันดับที่ ๒																																																																																																
4	โรงเรียนประชาบาลหนองบัวลำภู	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	82	สูง	4																																																																																																
5	โรงเรียนบ้านนาบ้านใหม่	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	81	สูง	5																																																																																																
6	โรงเรียนบ้านหนองบัว	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	79	เกิน	6																																																																																																
7	โรงเรียนบ้านโคก	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	78	เกิน	7																																																																																																
8	โรงเรียนบ้านโคกสะอาด	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	77	เกิน	8																																																																																																
9	โรงเรียนบ้านกุดหวาย	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	75	เกิน	9																																																																																																
10	โรงเรียนบ้านโคกใหญ่	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	73	เกิน	10																																																																																																
11	โรงเรียนบ้านหนองบัว	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	70	เกิน	11																																																																																																
12	โรงเรียนบ้านหนองบัว	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	68	พอเพียง	12																																																																																																
13	โรงเรียนบ้านนาตาล	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	68	พอเพียง	12																																																																																																
14	โรงเรียนบ้านโคกยาว	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	68	พอเพียง	12																																																																																																
15	โรงเรียนบ้านโคกแก้ว	สพ. หนองบัวลำภู เขต 1	-	-	-																																																																																																
	ภาพ 17 กิจกรรมวิชาการ ส่งเสริม ความเป็นเลิศ																																																																																																				
																																																																																																					
	ภาพ 18 กิจกรรมดนตรี																																																																																																				

กระบวนการ	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้เกี่ยวข้อง	ผลสำเร็จ	ผลลัพธ์
การส่งเสริม และพัฒนา นักเรียน(ต่อ)	-กิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย	แบบสรุป	-คณะครู	- นักเรียนชั้น	โรงเรียน
	-กิจกรรมด้านศิลปะ และกีฬา	กิจกรรม	-นายปิยะ	อนุบาลได้รับ	-ได้รับรางวัล
	-กิจกรรมออมความดีแลกแก้ว Ye-ti		เกิดโกสุม ครู	การจัดการ	ตรา
	-กิจกรรมวันสำคัญ		โรงเรียนบ้าน	เรียนรู้	พระราชทาน
			โคก สพป.	กิจกรรมบ้าน	บ้าน
			เพชรบูรณ์	นักวิทยาศาสตร์	นักวิทยาศาสตร์
	ภาพ 19 กิจกรรมบ้านวิทย์น้อย		เขต 1	ตรีน้อย	ตรีน้อย ปี
				- นักเรียนได้	การศึกษา
				พัฒนาทักษะ	2562
				ตามความ	-ได้รับรางวัล
	ภาพ 20 กิจกรรมส่งเสริมศิลปะ			ถนัดและ	1 โรงเรียน 1
				ความสนใจ	นวัตกรรม
				ของตนเอง	เหรียญเงิน
				ทางศิลปะ	ระดับ
				- นักเรียนได้	ภาคเหนือ
	ภาพ 21 กิจกรรมส่งเสริมกีฬา			พัฒนาทักษะ	ด้านการ
				ตามความ	ส่งเสริมและ
				ถนัดและ	พัฒนา
				ความสนใจ	ผู้เรียนได้เต็ม
				ของตนเอง	ตาม
				ทางกีฬา	ศักยภาพ
				-นักเรียน รัก	
	ภาพ 22 กิจกรรมออมความดี			ชาติ ศาสนา	
				พระมหากษัตริย์	
				-นักเรียนมี	
	ภาพ 23 กิจกรรมวันสำคัญ			จิตอาสาทำ	
				ความดี	

ตาราง 4 (ต่อ)

กระบวนการ	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้เกี่ยวข้อง	ผลสำเร็จ	ผลลัพธ์
-----------	---------	------------	---------------	----------	---------

การป้องกัน	-กิจกรรมครูพระสอนธรรมะ -กิจกรรมครู D.A.R.E. -กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด (บุหรี)ในเยาวชน	-แบบ สรุป กิจกรรม	-วิทยากรครู พระ -วิทยากร ตำรวจ	-นักเรียนมี พฤติกรรม ที่พึง ประสงค์	นักเรียน -เป็นเยาวชน ที่ดีของชุมชน ผู้อำนวยกา รโรงเรียน -ได้เครือข่าย ชุมชน และ เครือข่าย ภายนอก
					
	<p>ภาพ 24 กิจกรรมครูพระสอน ธรรมะ</p> 				
	<p>ภาพ 25 กิจกรรมครู D.A.R.E.</p> 				
	<p>ภาพ 26 กิจกรรมต้านยาเสพ ติด</p>				

กระบวนการ	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้เกี่ยวข้อง	ผลสำเร็จ	ผลลัพธ์
การแก้ไข และส่งต่อ ภายใน	<p>-กิจกรรม PLC รายกรณี มี 3 รายดังนี้</p> <p>1.นักเรียน A ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 มีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่ เชื่อฟังครู เหม่อลอย ชอบใช้ ความรุนแรงกับเพื่อน</p> <p>บริบท (Context) ครอบครัว เลี้ยงเดี่ยว แม่ค่อนข้างตามใจ นักเรียนย้ายมาจากโรงเรียน เอกชน</p> <p>ตัวตนนักเรียน (Personal) พื้นฐานภาษาไทย คณิตฯ ดี แต่ นักเรียนอารมณ์ร้อน ติดเกมมือ ถือน</p> <p>แนวทางแก้ไขปัญหานักเรียน จากกระบวนการ PLC มอบหมายงานให้มีความ รับผิดชอบ ส่งเสริมบทบาทผู้นำ กล่าวคำชมเชย/มอบรางวัลเมื่อ ทำความดี และขอความร่วมมือ กับผู้ปกครองให้เล่นเกมเป็น เวลา</p>	-แบบ บันทึก PLC ราย กรณี	คณะครู และ บุคลากร	<p>นักเรียน A มีพฤติกรรม ที่ดีขึ้น สามารถเข้า กับเพื่อน และรุ่นพี่ได้ ดี แต่จาก แนวปฏิบัติ ที่เป็น ข้อสรุปยัง ไม่ได้ผล เท่าที่ควร ครูที่ปรึกษา ได้ใช้วิธีการ เพิ่มเติมโดย การกลั่นไม่ สนใจ จน เขาปรับตัว เองเข้าหา เพื่อน</p>	ไม่มี ปรากฏ ชัดเจน

กระบวนการ	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้เกี่ยวข้อง	ผลสำเร็จ	ผลลัพธ์
การแก้ไข และส่งต่อ ภายใน(ต่อ)	<p>2.นักเรียน B ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมชักจูงเพื่อนทำสิ่งไม่ดี</p> <p>บริบท (Context) ครอบครัวแตกแยก</p> <p>ตัวตนนักเรียน (Personal) เฉลียวฉลาด ผลการเรียนดี อ่านคล่อง เขียนคล่อง มีความสามารถด้านกีฬา และงานฝีมือ</p> <p>แนวทางแก้ไขปัญหานักเรียนจากกระบวนการ PLC ส่งเสริมบทบาทผู้นำ ชื่นชมเมื่อทำความดี ใช้มาตรการลงโทษกรณีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นโดยกำหนดเป็นมาตรการลงโทษ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง</p>	-แบบ บันทึก PLC ราย กรณี	คณะครู และ บุคลากร	<p>นักเรียน B ได้รับคัดเลือกเป็นประธานนักเรียน ปีการศึกษา 2562 พฤติกรรมดีขึ้นมีความเป็นผู้นำ สามารถนำเพื่อนและน้องทำกิจกรรมโรงเรียนได้ เป็นอย่างดี</p>	<p>นักเรียน -ภูมิใจใน ตัวตนเอง มากยิ่งขึ้น ครู -มีมุมมอง ด้านบวกกับ นักเรียน ไม่ ตัดสิน นักเรียน และภูมิใจใน บทบาทการ ช่วยเหลือ ของตน</p>
	<p>3.นักเรียน C ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อ่านหนังสือไม่คล่อง</p> <p>บริบท (Context) พ่อแม่ทำงานขาดเวลาอยู่กับลูก จึงไม่ค่อยได้สนใจการเรียนลูกเท่าที่ควร</p> <p>ตัวตนนักเรียน (Personal) พุดน้อยมาก แต่เชื่อฟังครู ช่วยเหลืองานจิตอาสาดี การออกเสียง ร ชัดเจน แต่ผลการเรียนทุกรายวิชาค่อนข้างต่ำ</p> <p>แนวทางแก้ไขปัญหานักเรียนจากกระบวนการ PLC ฝึกการอ่านกับครูทุกวัน จับคู่กับเพื่อนที่อ่านคล่องหาแบบฝึกการอ่านให้อ่าน ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับรองการอ่านที่บ้าน</p>			<p>นักเรียน C จำสละได้ดีขึ้น สะกดคำได้มากขึ้น อ่านเป็นประโยคได้ดีขึ้น อ่านออกเสียงตามเนื้อเรื่องในหนังสือได้ดีขึ้น แต่ยังไม่คล่องในการอ่านสรรพนาม ต้องฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>นักเรียน -ภูมิใจใน ตัวตนเอง มากยิ่งขึ้น</p>

กระบวนการ	กิจกรรม	เครื่องมือ	ผู้เกี่ยวข้อง	ผลสำเร็จ	ผลลัพธ์
การแก้ไข และส่งต่อ นักเรียน (ภายนอก)	<p>นักเรียนรายกรณี</p> <p>4.นักเรียน D ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขาดสมาธิในการเรียน ชอบหยอกเพื่อน ชวนเพื่อนเล่นในเวลาเรียน มีพฤติกรรมไม่ค่อยอยู่นิ่ง</p> <p>บริบท (Context) พ่อเสียชีวิต อยู่กับแม่ ครอบครัวเคยร่ำรวยตอนอยู่กับพ่อ ปัจจุบันตัดขาดกับทางครอบครัวพ่อ</p> <p>ตัวตนนักเรียน (Personal) เคยมีผลการเรียนดี สนใจการเรียน ชอบเล่นกีฬา แต่ติดเกมมือถือนิ่ง</p> <p>แนวทางแก้ไขปัญหานักเรียนจากกระบวนการ PLC ครูที่ปรึกษารายงานผลการคัดกรองนักเรียนควรได้รับการตรวจ รักษาในกรณีนักเรียนสมาธิสั้น ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดีในการนำนักเรียนไปตรวจ และตรวจพบว่านักเรียนมีปัญหาด้านสมาธิโดยแพทย์ได้ให้ยาสำหรับรับประทานอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันนักเรียนสามารถเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นได้ตามปกติ มีการติดตามจากแพทย์ทุกเดือน ผู้ปกครองสนใจตัวนักเรียนเป็นอย่างดีโดยนำมาฝากไว้กับครูที่ปรึกษาทุกวัน การรับยาในปัจจุบันยังไม่ลดปริมาณยา โดยโรงเรียนประสานกับผู้ปกครองด้านการรักษาโดยได้แนวทางปฏิบัติคือ งดให้นักเรียนเล่นมือถือ เพราะจะยิ่งทำให้นักเรียนไม่มีสมาธิ การปฏิบัติของโรงเรียนจึงแจ้งงดการนำมือถือมาโรงเรียน และขอความร่วมมือกับผู้ปกครองในการควบคุมพฤติกรรมการเล่นมือถือ</p>	-แบบ บันทึก PLC ราย กรณี	-คณะครู และ บุคลากร -ผู้ปกครอง -แพทย์	นักเรียน D สามารถเรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้อย่างปกติ	นักเรียน -ได้รับการดูแล ช่วยเหลือ จนสามารถเรียนจบตามหลักสูตรและเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา

จากตารางที่ 4 ผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลดังนี้

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีกิจกรรมดังนี้ เยี่ยมบ้านนักเรียน สัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา ระดับชั้นที่ผ่านมานักเรียนทดสอบความรู้ในชั้นเรียน และทดสอบความสนใจอาชีพ

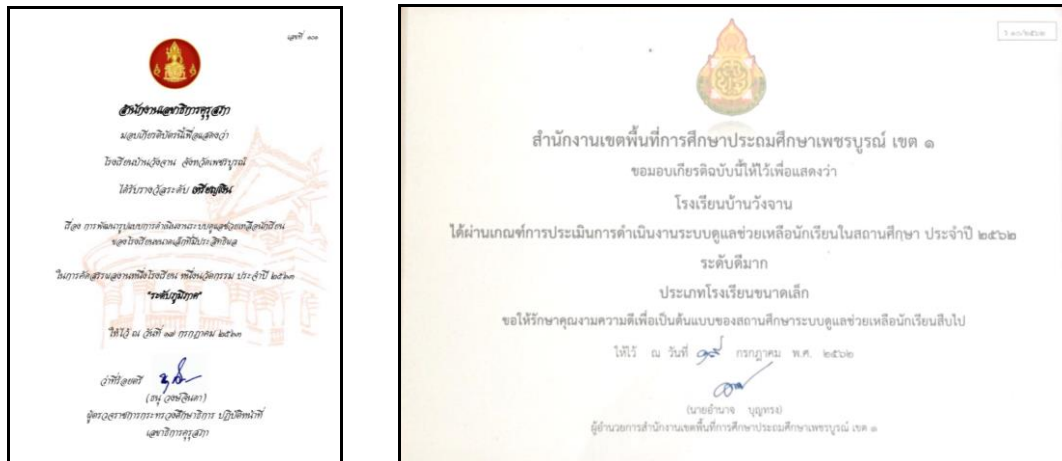
ผลสำเร็จ ครูที่ปรึกษามีข้อมูลสารสนเทศบริบทความเป็นอยู่ สภาพเศรษฐกิจของนักเรียน ข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล ผลการทดสอบความรู้พื้นฐาน ไทย คณิตฯ ของนักเรียน ผลการทดสอบความสนใจทางอาชีพของนักเรียนรายบุคคล

ผลลัพธ์ นักเรียนรู้ความถนัด ความสนใจของตนเอง ครูเข้าใจนักเรียนรายบุคคลมากขึ้นถึงสภาพบริบท และตัวตนของนักเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน มีข้อมูลสารสนเทศภาพรวมของโรงเรียน เพื่อใช้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุน ผู้ปกครองมีสัมพันธภาพที่ดีกับครูที่ปรึกษา และรับรู้ถึงกระบวนการในการดูแลนักเรียนของโรงเรียนอย่างใกล้ชิด

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพทำอิฐตัวหนอน กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพทำผ้ามัดย้อม กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางศิลปะ กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางวรรณกรรม (แต่งกลอนญี่ปุ่น ไฮกุ) กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพเกษตรอินทรีย์ กิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางดนตรี (วงมโหรีเตียน) กิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย กิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านศิลปะ กิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านกีฬาเทเบิลเทนนิส กิจกรรมออมความดีแลกแก้ว Ye-ti และกิจกรรมวันสำคัญ

ผลสำเร็จ นักเรียนระดับอนุบาลได้เรียนรู้ในกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะอาชีพที่หลากหลายตามบริบทของท้องถิ่น ชุมชน นักเรียนได้พัฒนาทักษะตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ทั้งดนตรี ศิลปะ และกีฬา นักเรียนมีคุณลักษณะที่ดี มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีจิตอาสาทำความดี นักเรียนชนะเลิศอันดับ 1 ระดับกลุ่มโรงเรียน 2 รายการ 1) อัจฉริยะภาพ ป.1-3 2) เรียงความ ป.4-6 และรางวัลเหรียญเงินเรียงความ ป.4-6 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ครูได้ใช้ความสามารถในการเป็นวิทยากรตามความถนัดของตนเอง

ผลลัพธ์ นักเรียนมีทักษะอาชีพและได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ ครูได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้อำนวยการโรงเรียนได้เครือข่ายจากชุมชนในการช่วยเหลือการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน วิทยากรชุมชนได้ใช้ทักษะของตนเองในการถ่ายทอดให้แก่ นักเรียนเพื่อพัฒนาชุมชนร่วมกัน โรงเรียนได้รับรางวัลตราพระราชทาน บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ปีการศึกษา 2562 ระดับประเทศ และ ได้รับรางวัล 1 โรงเรียน 1 นวัตกรรม เหรียญเงิน ระดับภาคเหนือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ ปีการศึกษา 2563 รางวัลผ่านเกณฑ์การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับดีมาก ประเภทสถานศึกษาขนาดเล็ก ปี 2562 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ภาพ 27 เกียรติบัตรรางวัลระดับสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การป้องกันและแก้ไข กิจกรรมครูพระสอนธรรมะ กิจกรรมครู D.A.R.E. กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด และกิจกรรม PLC รายกรณี

ผลสำเร็จ นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ นักเรียน A มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น สามารถเข้ากับเพื่อนและรุ่นพี่ได้ดี แต่จากแนวปฏิบัติที่เป็นข้อสรุปยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ครูที่ปรึกษาได้ใช้วิธีการเพิ่มเติมโดยการแกล้งไม่สนใจ จนเขาปรับตัวเองเข้าหาเพื่อน นักเรียน B ได้รับคัดเลือกเป็นประธานนักเรียนปีการศึกษา 2562 พฤติกรรมดีขึ้นมีความเป็นผู้นำ สามารถนำเพื่อนและน้องทำกิจกรรมโรงเรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียน C จำสระได้ดีขึ้น สะกดคำได้มากขึ้น อ่านเป็นประโยคได้ดีขึ้นอ่านออกเสียงตามเนื้อเรื่องในหนังสือได้ดีขึ้น แต่ยังไม่คล่องในการอ่านสระผสม ต้องฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง

ผลลัพธ์ นักเรียนเป็นเยาวชนที่ดีของชุมชน นักเรียน B ภูมิใจในตัวเองมากยิ่งขึ้น ครูมีมุมมองด้านบวกกับนักเรียน ไม่ตัดสินนักเรียน และภูมิใจในบทบาทการช่วยเหลือของตน นักเรียน C ภูมิใจในตัวเองมากยิ่งขึ้น และผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายหน่วยงานภายนอกร่วมดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การส่งต่อนักเรียน การส่งต่อภายในด้วยกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการป้องกันและแก้ไข รายกรณีนักเรียน A,B,C,D และการส่งต่อภายนอกนักเรียนรายกรณี D ได้รับการช่วยเหลือให้ยารักษาและการติดตามจากแพทย์

ผลสำเร็จ นักเรียน D สามารถเรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้อย่างปกติ

ผลลัพธ์ นักเรียน D ได้รับการดูแลช่วยเหลือจนสามารถเรียนจบตามหลักสูตรและเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา

4. การนิเทศกำกับติดตาม

ดำเนินการกำกับติดตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้การประชุมประจำเดือนสัญจรตามห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ เพื่อรายงานผลการจัดกิจกรรม และติดตามโดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการช่วยเหลือนักเรียนรายกรณี

ภาพ 28 ประชุมสัญจรนิเทศติดตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. การสะท้อนผลการดำเนินงาน

โดยจัดประชุมประจำเดือนสรุปการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2562 โดยรวบรวมสารสนเทศ การรายงานเยี่ยมบ้านนักเรียน การคัดกรองนักเรียน แบบบันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบรายกรณี โดยมีผลการสะท้อนดังนี้

5.1 การดำเนินการบริหารงานคุณภาพ เกิดผลสำเร็จจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ทั้งผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน และหน่วยงานหรือบุคลากรภายนอกที่มาร่วม ให้หลายกิจกรรมเช่น กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมดนตรี กิจกรรมครูพระ และกิจกรรมครู D.A.R.E

5.2 ประสิทธิภาพการดำเนินการตามกระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบรายกรณี โดยสะท้อนผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นตามกรอบประสิทธิภาพ 5 ข้อคือ 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น 3) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน 4) นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ 5) ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงจัง โดยมีผลดังนี้

1) การคัดกรองนักเรียน จากกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมทดสอบความรู้ และกิจกรรมทดสอบความสนใจอาชีพ นักเรียนได้รับการคัดกรองจำนวน 57 คน

ประสิทธิผลที่เกิดขึ้น นักเรียนรู้จักตนเองมากขึ้น ครูรู้จักนักเรียนมากขึ้น และ สัมพันธภาพ ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น

2) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

กิจกรรมวิชาการ

-กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพทำอัญมณีทำอัญมณี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ร่วมกิจกรรมจำนวน 22 คน

-กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพทำผ้ามัดย้อม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ร่วมกิจกรรม จำนวน 12 คน

-กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางศิลปะ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1-ประถมศึกษาปีที่ 6 ร่วมกิจกรรม จำนวน 57 คน

-กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางวรรณกรรม (แต่งกลอนญี่ปุ่น ไฮกุ) นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ร่วมกิจกรรม จำนวน 32 คน

-กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพเกษตรอินทรีย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ร่วมกิจกรรม จำนวน 34 คน

-กิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 10 คน

-กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางดนตรี (วงเมโลเดียน) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 10 คน

- กิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 จำนวน 23 คน

- กิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านศิลปะ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1-ประถมศึกษาปีที่ 6 ร่วมกิจกรรม จำนวน 57 คน

- กิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านกีฬา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ร่วมกิจกรรม จำนวน 34 คน

- กิจกรรมออมความดีแลกแล้ว Ye-ti นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ร่วมกิจกรรม จำนวน 34 คน

- กิจกรรมวันสำคัญ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1-ประถมศึกษาปีที่ 6 ร่วมกิจกรรม จำนวน 57 คน

ประสิทธิผลที่เกิดขึ้น นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงจัง

3) การป้องกันและแก้ไข

- กิจกรรมครูพระสอนธรรมะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ร่วมกิจกรรม จำนวน 22 คน

- กิจกรรมครู D.A.R.E. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ร่วมกิจกรรม จำนวน 22 คน
- กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 34 คน
- กิจกรรม PLC นักเรียนรายกรณี ได้รับการแก้ไข จำนวน 3 คน

ประสิทธิผลที่เกิดขึ้น นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงจัง

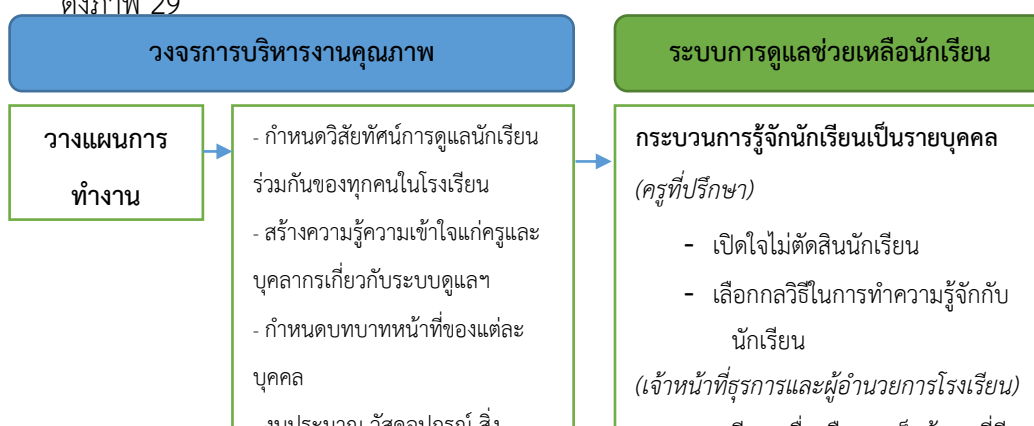
4) การส่งต่อนักเรียน

- การส่งต่อภายใน นักเรียนรายกรณีได้รับการส่งต่อภายใน จำนวน 4 คน
- การส่งต่อภายนอก นักเรียนรายกรณีได้รับการช่วยเหลือจากแพทย์ จำนวน 1 คน

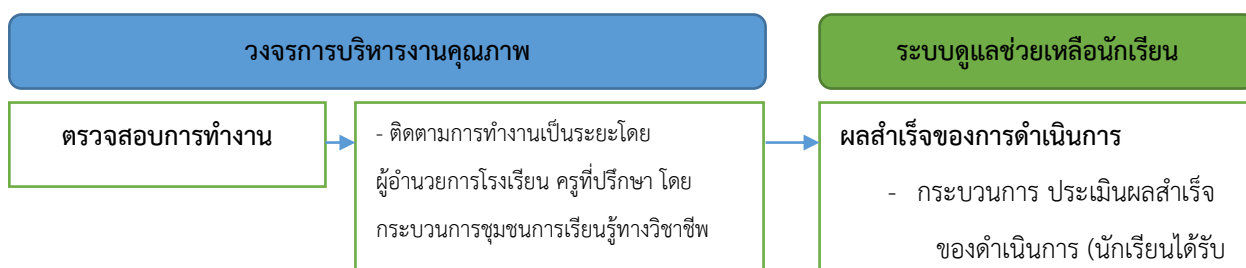
ประสิทธิผลที่เกิดขึ้น นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา และ นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

4. ผลการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการนำรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ไปทดลองใช้ มีรายละเอียดการดำเนินงานที่ส่งเสริมให้รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดประสิทธิผล ในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนารูปแบบ โดยมีประเด็นสำคัญ คือ **เครือข่ายและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภายนอก** ในการร่วมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านวังจาง **กิจกรรมส่งเสริมความสามารถนักเรียน** ในกิจกรรมเกษตรอินทรีย์ กิจกรรมดนตรี กิจกรรมส่งเสริมกีฬา และ**กิจกรรมป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน** ในกิจกรรมครูพระสอนธรรมะ กิจกรรมครู D.A.R.E. กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวช่วยให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น จึงสรุปผลการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังภาพ 29

ภาพ 29 รูปแบบการดำเนินงานระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ
ของโรงเรียนขนาดเล็ก

ภาพ 29 (ต่อ)

จากภาพ 29 มีรายละเอียดการดำเนินการตามรูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก เพิ่มเติมจากแบบที่ได้รับการตรวจสอบและนำไป ทดลองใช้ คือ **ขั้นตอนดำเนินงาน** โดยมีรายละเอียดดังนี้

- จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งเน้นระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่าง เป็นรูปธรรม
- จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ โดยมีโครงการ/กิจกรรม ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- จัดทำคำสั่งและปฏิทินการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกระบวนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ มอบหมายหน้าที่ครูที่ปรึกษา กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมอาชีพ กิจกรรมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม โดยผู้อำนวยการโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ธุรการสนับสนุนการจัดเตรียมเอกสาร ต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- **ประสานหน่วยงานภายนอกเพื่อขอวิทยากรร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถ นักเรียน กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน**
- **คณะครูหรือวิทยากร** ดำเนินการจัดกิจกรรมวิชาการ อาชีพ คุณธรรม จริยธรรม ตาม ปฏิทินที่กำหนด
- ดำเนินการแก้ปัญหานักเรียนรายกรณี โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านวังจาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก และเพื่อศึกษาผล การใช้รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ร่วมกับการใช้กระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการแก้ปัญหาให้นักเรียนรายกรณี ของโรงเรียนขนาดเล็ก มีบทสรุปดังนี้

1. ผลการวิจัย

1.1 ผลการศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียน ขนาดเล็ก

ตามที่คณะของผู้เชี่ยวชาญ มีผลการศึกษาครั้งนี้การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรดำเนินการดังนี้ ครูที่ปรึกษาควรมีจิตวิทยาในการสร้างความคุ้นเคยเพื่อทำความรู้จักกับนักเรียน อย่างถ่องแท้ โรงเรียนควรมีวิธีการที่หลากหลายในการทำความรู้จักนักเรียนทั้งการสัมภาษณ์นักเรียน สัมภาษณ์ผู้ปกครอง สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง หรือการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นต้น และครูที่ปรึกษาควรมี แผนในการส่งเสริมนักเรียนแต่ละคน การคัดกรองนักเรียน ควรดำเนินการดังนี้ ดำเนินการจัดกลุ่ม นักเรียน แยกรายด้าน เป็นด้านการเรียน พฤติกรรม สุขภาพ จำแนกนักเรียนความสามารถพิเศษ และจำแนกกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา รายกรณี การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรดำเนินการดังนี้ จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน และจัดกลุ่มครูที่มีความสามารถ พิเศษเพื่อพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไข ควรดำเนินการดังนี้ เน้นการมีส่วนร่วม ทั้งครู และ ผู้ปกครอง จัดกิจกรรมป้องกัน ควรดำเนินการเป็นหลัก และควรมีการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข อย่างเป็นขั้นตอน การส่งต่อนักเรียน ควรดำเนินการดังนี้ ส่งต่อภายในจากครูที่ปรึกษา ไปยังหัวหน้า งาน หรือผู้บริหารและส่งต่อนอกโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานอื่น และปัจจัยความสำเร็จของ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้ การไม่ตัดสินนักเรียน เข้าใจความแตกต่างของนักเรียน และการเอาใจใส่ของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนใน การเห็นความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 ผลการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้

รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพของ

โรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยกระบวนการ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน การส่งต่อนักเรียน ด้วยกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยยึดหลัก ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมมือ ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบต่อนักเรียนโดย และการศึกษารายกรณีซึ่งดำเนินการโดยศึกษานิเทศก์ (Context) ประกอบด้วย ข้อมูลครอบครัว เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมรอบตัว และ ตัวตนนักเรียน (Personal) ประกอบด้วย ความสามารถพิเศษ ความชอบ พฤติกรรม และทัศนคติ โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายจากหน่วยงานต่างๆภายนอก ในการจัดกิจกรรมตามกระบวนการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน

1.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลร่วมกับการใช้กระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการแก้ปัญหานักเรียนรายกรณีของโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้

ด้านกระบวนการบริหารงานคุณภาพ พบว่าครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และมีบุคลากรภายนอก ร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

ด้านกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่านักเรียนทุกคนได้รับการคัดกรองนักเรียน นักเรียนทุกระดับชั้นตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้รับการป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด นักเรียนจำนวน 4 คน โดยมีผลสำเร็จคือ นักเรียน A มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น สามารถเข้ากับเพื่อนและรุ่นพี่ได้ดี แต่จากแนวปฏิบัติที่เป็นข้อสรุปยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ครูที่ปรึกษาได้ใช้วิธีการเพิ่มเติมโดยการแกล้งไม่สนใจ จนเขาปรับตัวเองเข้าหาเพื่อน นักเรียน B ได้รับคัดเลือกเป็นประธานนักเรียนปีการศึกษา 2562 พฤติกรรมดีขึ้นมีความเป็นผู้นำสามารถนำเพื่อนและน้องทำกิจกรรมโรงเรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียน C จำสระได้ดีขึ้น สะกดคำได้มากขึ้น อ่านเป็นประโยคได้ดีขึ้นอ่านออกเสียงตามเนื้อเรื่องในหนังสือได้ดีขึ้น แต่ยังไม่คล่องในการอ่านสระผสม ต้องฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ได้รับการส่งต่อภายในเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนหรือพฤติกรรม และนักเรียนจำนวน 1 คนได้รับการส่งต่อภายนอกโดยแพทย์ให้การวินิจฉัยรักษาติดตาม โดยมีผลสำเร็จคือ นักเรียน D สามารถเรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้อย่างปกติ และสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร และสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาได้

ด้านประสิทธิผลของการดำเนินงาน พบว่านักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง

และตรงตามสภาพปัญหา สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น นักเรียนเรียนรู้ อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และ ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงจัง

2. อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดเล็กเกิดจากการร่วมมือร่วมใจกันของคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเป้าหมายร่วมกันในการช่วยเหลือนักเรียนเป็นหัวใจสำคัญของการช่วยเหลือนักเรียนโดยไม่ทอดทิ้งใคร โดยดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล เพื่อการคัดกรองนักเรียนที่มี ประสิทธิภาพ มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนด้านวิชาการ อาชีพ และคุณธรรม ซึ่งเป็นทักษะสำคัญ สำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 และกิจกรรมเพื่อป้องกันนักเรียน

การพัฒนาารูปแบบพบว่า การมีเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามาบริหารจัดการ กิจกรรมแก่นักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นความร่วมมือที่สำคัญที่จะช่วยให้ โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีบุคลากรจำนวนน้อย มีข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายแก่นักเรียน ดังนั้นการมีความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก จะส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มยุรี สาริบุตร และ อุทัย ภิรมย์ริน (2560), เรวัต ปลายน้ำเงิน และไกรวิชญ์ ดีเอม (2559), ศกรินทร์ โพธิ์เพชร และไกรวิชญ์ ดีเอม (2559) และปรมาภรณ์ สนธิ (2560) ที่ระบุปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ปัจจัยสำคัญคือการมีเป้าหมายเดียวกันของบุคลากรในโรงเรียนทั้ง ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และบุคลากร ที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่มีประสิทธิภาพ การมีวิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริมหรือป้องกันแก้ไขปัญหาของ นักเรียน และการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภายนอกที่เป็นเครือข่ายสำคัญในการสนับสนุนให้การ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยการศึกษากรณี (Case Study) สามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จากกรณีศึกษา นักเรียน D ที่มีปัญหาจากสภาพครอบครัวไม่ สมบูรณ์ และปัญหาด้านสุขภาพของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษา ใส่ใจนักเรียน ไม่ตัดสินนักเรียน ไม่ ทอดทิ้งนักเรียน แสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณความเป็นครู ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับ นักเรียน อีกทั้งยังเป็นการประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือนักเรียน สะท้อนให้ เห็นถึง การเอาใจใส่ของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลาน ทำให้นักเรียนยอมรับในตนเองรู้จักและเข้าใจ

ตนเองมากขึ้น เนื่องจากครอบครัวพร้อมสนับสนุนช่วยเหลือ ทั้งครูและผู้ปกครองร่วมกันช่วยเหลือทำให้นักเรียนมีความสุขในการใช้ชีวิตทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน นอกจากนี้การกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกันเพื่อช่วยเหลือนักเรียน การยอมรับซึ่งกันและกันของครูและบุคลากร การสนทนาอย่างสร้างสรรค์เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหานักเรียน และการเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้เกิดคุณภาพ ของผู้บริหารโรงเรียน ทำให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและยั่งยืนเพราะเป็นความต้องการของสมาชิกทุกคน และเป็นการนำของผู้บริหารโรงเรียนสอดคล้องกับการศึกษาของ ขวลิขิต ชูกำแพง (2560) ที่สรุปแนวทางของความสำเร็จในการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นั้นเกิดจากการทำงานด้วยสัมพันธภาพที่ดี โดยมีค่านิยมที่นักเรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ นอกจากผลที่เกิดขึ้นจะส่งผลที่ดีต่อนักเรียนแล้วยังทำให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งและสามารถทำงานอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

ประสิทธิผลของการดำเนินงานตามรูปแบบ พบว่านักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา จากการดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนรายกรณี สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น จากการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันของครูและบุคลากร ตลอดจนการส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน จากการจัดกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมทักษะอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้และนำไปใช้ในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์จากการคัดกรองนักเรียน การทดสอบนักเรียนด้านความรู้ ด้านความสนใจทางอาชีพ และกระบวนการแนะแนวของครูที่ปรึกษา โดยที่ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริง จากการมีส่วนร่วมของวิทยากรภายนอกที่เข้ามาร่วมจัดกิจกรรม โดยอาศัยสัมพันธภาพและการประสานงานของผู้บริหารกับหน่วยงานภายนอก โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกันของหน่วยงานคือการพัฒนาเยาวชนไทยให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังที่สำคัญของชาติต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถทำให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ควรมีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้เกี่ยวกับ บทบาทของผู้ร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และขั้นตอนของกระบวนการ เพื่อให้เกิดคุณภาพของการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเรื่อง การพัฒนากรอบความคิดเติบโต (Growth Mindset) ของครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิผล

3.2.1 ควรมีการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

- กิตติศักดิ์ ศิวินา, จินฉัตร ปะโคทั้ง และพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2558). รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1. หน้า 109-124.
- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3. (2561). *คู่มือการดำเนินงานเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2560). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู. *วารสารการวัดผลการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ 23 ฉบับที่ 2. หน้า 1-6.
- นิตยา คะเนนิล และวาโร เพ็งสวัสดิ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2. หน้า 348-360.
- ปรมาภรณ์ สนธิ. (2560). *แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี*. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑- ๒๕๘๐). เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2561. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135. ตอนที่ 82 ก. หน้า 34-43.
- ภูษณิศ คารวพงศ์ และไสว พักขาว. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*. ปีที่ 11 ฉบับที่ 3. หน้า 86-94.
- มยุรี สาริบุตร และอุทัย ภิรมย์ริน. (2560). ปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2. หน้า 289-303.
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2553). การศึกษาแบบกรณีศึกษา : Case Study. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ปีที่ 33 ฉบับที่ 4. หน้า 42-50.
- เรวัต ไลยน้ำเงิน และ ไกรวิชญ์ ดีเฒ. (2559). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42. **รายงานสืบเนื่องการประชุมสัมมนาวิชาการ "ราชภัฏนครสวรรค์วิจัย ครั้งที่ 1"**. วันที่ 22-23 สิงหาคม 2559 ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. หน้า 355-368.

โรงเรียนบ้านวังจาน. (2561). **รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2561**.

ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์. (2559). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1**. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. (2559). **พระบรมราโชบายของรัชกาลที่ 10 เกี่ยวกับการศึกษา**. สืบค้นจาก http://www.secondary11.go.th/2016/th/download/law/plan_law08.pdf. เมื่อวันที่ 23/02/2563.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2562**.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2563**.

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) "ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ" สู่สถานศึกษา**.

วรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกกรินทร์ สังข์ทอง, และ ขวลิต เกิดทิพย์. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบท โรงเรียนในประเทศไทย. **วารสารหาดใหญ่วิชาการ**. ฉบับที่ 12(2). หน้า 123-134.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2552). เทคนิคการศึกษารายกรณี: การวิจัยเฉพาะกรณี (Case study research). **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2. หน้า 14-20.

ศักรินทร์ โพธิ์เพชร และ ไกรวิชญ์ ดีเฒ. (2559). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดกำแพงเพชรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. **รายงานสืบเนื่องการประชุมสัมมนาวิชาการ "ราชภัฏนครสวรรค์วิจัย**

ครั้งที่ 1". วันที่ 22-23 สิงหาคม 2559 ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
หน้า 413-426.

ภาคผนวก
(ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์)

แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก :

กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังจาน

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนบ้านวังจาน

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 7 ข้อ

หมายเหตุ ข้อมูลการติดต่อส่วนบุคคลใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้นโดยไม่เปิดเผย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นายธนภฤต อึ้งน้อย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังจาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....สกุล.....

วุฒิการศึกษา(สูงสุด).....

อาชีพ/ตำแหน่ง.....

เบอร์โทรศัพท์.....

Line Id.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปโรงเรียนบ้านวังจาน

โรงเรียนบ้านวังจาน ตั้งอยู่ที่ หมู่ 9 ตำบลบ้านโตก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่จัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 57 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 จำนวน 23 คนและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 34 คน มีบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 6 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ข้าราชการครู จำนวน 3 คน ครูอัตราจ้าง 2 คน เจ้าหน้าที่ธุรการจำนวน 1 คน สภาพชุมชนของเขตบริการ หมู่ 9 ตำบลบ้านโตก ผู้ปกครองนักเรียนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป และเกษตรกรกรรม ฐานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจนเป็นส่วนใหญ่ สภาพครอบครัวนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับญาติ พ่อ แม่ ไปทำงานต่างจังหวัด

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้

1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ควรมีการดำเนินการอย่างไร ในภาพรวมของการบริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

2. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

3. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นการคัดกรองนักเรียน ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

4. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

5. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

6. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นการส่งต่อนักเรียน ของโรงเรียนขนาดเล็กตามทักษะของผู้เชี่ยวชาญ ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

7. ปัจจัยอะไรบ้างที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก

.....

.....

.....